

PROTOKÓŁ NR V/XLVIII/18
z XLVIII SESJI SEJMIKU WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO V KADENCJI

(15.01.2018 r. – Sala Sejmu Śląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
w Katowicach, ul. Ligonia 46)

1. Otwarcie sesji – [godz. 11¹⁵ – radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku]

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – Szanowni Państwo !
Spośród 45 radnych Sejmiku Województwa Śląskiego w dzisiejszej sesji, zwołanej na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa, uczestniczy zgodnie z podpisaną listą obecności 39 Państwa Radnych, a zatem stwierdzam prawomocność obrad i otwieram XLVIII sesję Sejmiku Województwa Śląskiego V kadencji ! Serdecznie wszystkim Państwa witam, nade wszystko przedstawiciela wiernej nam, tak bym chciał powiedzieć, instytucji, Pana Grzegorza Lisiaka, Zastępcę Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych. Serdecznie witam Zarząd Województwa Śląskiego na czele z Panem Marszałkiem Wojciechem Saługą. Witam Panią Skarbnik Elżbietę Stolorz-Krzysz. Serdecznie witam Pana Sekretarza Krzysztofa Dzierwę. Witam Państwa Dyrektorów wydziałów Urzędu Marszałkowskiego oraz jednostek organizacyjnych Województwa. Witam państwa przedstawicieli mediów. I na sam koniec, ale również bardzo serdecznie, witam Państwa Radnych Sejmiku Województwa Śląskiego.

2. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad:

Porządek obrad:

1. Otwarcie sesji Sejmiku.
2. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołów z XLV i XLVI sesji Sejmiku.
4. Podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2018-2030.
5. Podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2018 rok.
6. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany przedstawiciela Sejmiku Województwa Śląskiego w Radzie Społecznej Wojewódzkiego Pogotowia Ratunkowego w Katowicach (**druk V/735**).
7. Raport z realizacji *Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do 2013 roku z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018 i Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do 2019 roku*

z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024, za lata 2013-2014 oraz 2015-2016.

8. Sprawozdanie z realizacji *Planu gospodarki odpadami dla Województwa Śląskiego za lata 2014-2016*.
9. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa w okresie pomiędzy sesjami.
10. Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych.
11. Zamknięcie sesji Sejmiku.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – informuję Państwa, a w zasadzie przypominam, że w dniu 11 stycznia br. Zarząd Województwa przesłał do nas poprawione wersje Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2018-2030 oraz budżetu Województwa Śląskiego na 2018 rok wraz z projektami uchwał, które otrzymały numerację – i tak proszę sobie też odnotować jeśli ktoś tego jeszcze nie zrobił, bo w wersji elektronicznej także numery były Państwu przekazywane – Wieloletnia Prognoza Finansowa, czyli projekt uchwały tym zakresie, otrzymuje numer V/724 a. Projekt budżetu na rok 2018 otrzymuje numer V/725 a. Informuję, że dodatkowe, uzupełnione uzasadnienie do projektu uchwały dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Państwo Radni otrzymali drogą elektroniczną, ale także, jeśli ktoś sobie życzył, w wersji papierowej, zarówno przy przekazywaniu całości dokumentów, projektu uchwały, jak i też wycinkowo dostaliśmy i w wersji papierowej mógł sobie każdy z nas wydrukować. Natomiast w przypadku uchwały budżetowej są zmiany wprowadzone przez Zarząd Województwa Śląskiego, które w myśl obowiązujących procedur formalnoprawnych wymagają odrębnego głosowania. Tak, że zapowiadając procedowanie tych dwóch ważnych projektów uchwał informuję, że jeśli chodzi o WPF w końcówce procedowania będziemy głosowali nad projektem uchwały dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2030, natomiast jeśli chodzi o uchwałę dotyczącą projektu budżetu, zmiany zaproponowane i przekazane Państwu będą podlegały głosowaniu i w efekcie będziemy procedowali nad nową, skorygowaną wersją budżetu, no i po całym procedowaniu, w tym nade wszystko dyskusji, przystąpimy do głosowania nad projektem uchwały. Przypomnę raz jeszcze, że materiały dotyczące tych dwóch punktów ważnych porządku dziennego Państwo Radni otrzymali drogą elektroniczną, a także w wersji papierowej, jeśli ktoś sobie tego życzył. Ponadto, w ramach realizacji tego punktu porządku dziennego wnoszę o umieszczenie w porządku obrad projektu uchwały w sprawie zmiany składu doraźnej Komisji ds. Gospodarki i Innowacji. Projekt uchwały w tym zakresie otrzymał druk V/736 i proponuję w sytuacji przegłosowania i wprowadzenia do porządku dziennego umieścić ten punkt po punkcie obecnym szóstym. W związku z tym dalsza numeracja porządku dziennego będzie odpowiednio zmieniona. Przypomnę także, że

zmiany porządku obrad wymagają bezwzględnej większości głosów ustawowego składu Sejmiku i jest to zgodne z artykułem 21 ust. 2 ustawy o samorządzie województwa. Czy są inne propozycje zmian porządku obrad ? ... Nie widzę ! A zatem możemy przystąpić do głosowania. Raz jeszcze przypominam Państwu Radnym o sprawdzeniu czy karty są włożone do czytników, byśmy mogli właśnie skutecznie głosować...

Głosowanie nad uzupełnieniem porządku obrad o projekt uchwały w sprawie zmiany składu doraźnej Komisji ds. Gospodarki i Innowacji (druk V/736):

za	39
przeciw	0
wstrzym.	0

Przyjęty porządek obrad:

1. *Otwarcie sesji Sejmiku.*
2. *Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad.*
3. *Przyjęcie protokołów z XLV i XLVI sesji Sejmiku.*
4. *Podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2018-2030 (druk V/724 a).*
5. *Podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2018 rok (druk V/725 a).*
6. *Podjęcie uchwały w sprawie zmiany przedstawiciela Sejmiku Województwa Śląskiego w Radzie Społecznej Wojewódzkiego Pogotowia Ratunkowego w Katowicach (druk V/735).*
7. *Podjęcie uchwały w sprawie zmiany składu doraźnej Komisji ds. Gospodarki i Innowacji (druk V/736).*
8. *Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do 2013 roku z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018 i Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do 2019 roku z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024, za lata 2013-2014 oraz 2015-2016.*
9. *Sprawozdanie z realizacji Planu gospodarki odpadami dla Województwa Śląskiego za lata 2014-2016.*
10. *Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa w okresie pomiędzy sesjami.*
11. *Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych.*
12. *Zamknięcie sesji Sejmiku.*

3. Przyjęcie protokołów z XLV i XLVI sesji Sejmiku:

Uwag nie zgłoszono.

Głosowanie nad przyjęciem protokołu z XLV sesji Sejmiku:

za	39
przeciw	0
wstrzym.	0

Głosowanie nad przyjęciem protokołu z XLVI sesji Sejmiku:

za	37
przeciw	0
wstrzym.	0

4. Podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2018-2030 (druk V/724 a):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – jak wcześniej powiedziałem projekt uchwały w tym zakresie jest na druku V/724 a. Proponuję ażeby jednocześnie procedować także punkt 5 – podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na rok 2018. Też jak wcześniej przekazałem projekt uchwały zamieszczony jest na druku V/725 a. Oczywiście w końcówce procedowania głosować będziemy odrębnie projekty uchwał dotyczące WPF i budżetu na rok 2018. Sprzeciwu nie ma, wobec tego proszę o przedstawienie projektu WPF oraz w jednym ciągu, jeśli taka będzie zgoda, przedstawienie projektu budżetu na 2018 rok – proszę o zabranie głosu w tym zakresie Pana Marszałka Wojciecha Saługę.
- **Marszałek Wojciech Saługa** – Panie Przewodniczący ! Wysoki Sejmiku ! Zgodnie z art. 230 ustawy o finansach publicznych Zarząd Województwa ma obowiązek przedstawienia projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej wraz z projektem uchwały budżetowej. Na podstawie powyższego przepisu przygotowany został i przyjęty uchwałą Zarządu z dnia 14 listopada 2017 roku projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2018-2030. Projekt ten, jak wiemy, otrzymał negatywną opinię V Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach. Izba zakwestionowała realność projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2018-2030, przede wszystkim w związku z poziomem wydatków bieżących w roku 2019 i latach następnych w relacji do

wydatków zawartych w projekcie uchwały budżetowej na 2018 rok. Ponadto wskazano na niski poziom tzw. indywidualnego wskaźnika zadłużenia, wynikającego z art. 243 ustawy o finansach publicznych, Województwa Śląskiego na 2019 rok, wysoki poziom długu nominalnego prognozowany na koniec 2018 roku wynoszący 924 mln zł, wysokość dochodów majątkowych z tytułu sprzedaży majątku w 2018 roku, jako obarczone ryzykiem. Od powyższej uchwały V Składu Orzekającego zostało wniesione przez Zarząd Województwa odwołanie do pełnego składu Kolegium Izby, które jednak nie zostało przyjęte. Ponieważ na dzisiejszej sesji Sejmiku najpierw przedstawiamy projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej, a następnie projekt budżetu na 2018 rok, to proszę pozwolić, że w tym punkcie obrad najpierw opowiem o WPF, a później o budżecie – jak Państwo wiedzą, te projekty, które przedstawiamy, są zmienione. Chcę Państwa poinformować, że Zarząd Województwa uwzględnił uwagi Regionalnej Izby Obrachunkowej i wprowadził zmiany zarówno w prognozie jak i w projekcie budżetu na 2018 rok polegające na: zmniejszeniu wydatków bieżących o kwotę ponad 37 mln zł, ustaleniu kwoty *wolnych środków* na kwotę ponad 65 mln zł, zmniejszeniu kredytów na 2018 rok o ponad 59 mln zł. Szczegółowe informacje o zmianach na 2018 rok, zwłaszcza dotyczących obniżenia wydatków bieżących, zostaną Państwu przedstawione przy prezentacji projektu budżetu. Pragnę poinformować, że zwyczajowo co roku, po przyjęciu sprawozdań z wykonania za rok budżetowy, tego typu zmiany jak rozliczenie wyniku, kwoty długu, czy zmiany kosztów obsługi są wprowadzane do uchwalonego już budżetu. Różnica polega jednak na tym, że w listopadzie szacujemy te kwoty na bezpiecznym poziomie, a w marcu następnego roku te kwoty już po prostu znamy dokładnie. Nowy projekt prognozy, z racji uchwalania go w styczniu bieżącego roku, uwzględnia wykonanie kredytów za 2017 rok – proszę spojrzeć na tą tabelę. Z racji tego, że nie zaciągnęliśmy 119 mln zł kredytów w 2017 roku oraz obniżyliśmy plan kredytów w bieżącym roku o 59 mln zł, to kwota długu z pierwotnych 924 mln zł obniża się do kwoty niecałych 746 mln zł na koniec 2018 roku. Oznacza to zmniejszenie wskaźnika zadłużenia liczonego do dochodów ogółem z zarzucanego przez RIO poziomu 53 % do 42,7 %. Pragnę zaznaczyć, że w ramach tej kwoty 175 mln zł należy traktować jako plan na 2018 rok, a nie zaciągnięte już zobowiązania kredytowe. Porównanie kwot całkowitego długu przedstawia kolejna tabela. Tu zwracam uwagę na poziom zadłużenia na koniec roku 2015 – wynosił on prawie 691 mln zł. Później, na koniec 2016 roku było 699 mln zł, a po spłacie zobowiązań za 2017 rok kwota długu per saldo wynosi 688 mln zł. Znaczy to, że aktualna kwota długu jest niższa zarówno w porównaniu do 2016, jak i 2015 roku. Przedstawiony Państwu projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego obejmuje lata 2018-2030, co oznacza, że okres jej obowiązywania nie został wydłużony w porównaniu z dotychczasową prognozą. Należy tutaj zaznaczyć, że daleko nam do rekordzistów w długości

obowiązywania prognozy. Jedenaście z szesnastu województw przedstawiło projekty wieloletnich prognoz finansowych wykraczających poza rok 2030, co przedstawia kolejna tabela. Wiemy, że gdybyśmy przedłużali tę prognozę, patrząc na ilość województw, które są *przed nami* to być może do takiego wniosku kiedyś dojdziemy i te wskaźniki mielibyśmy jeszcze lepsze. Najdłuższa WPF obowiązuje w Województwie Zachodniopomorskim – aż do 2044 roku. Najkrótszy okres prognozy ma Województwo Opolskie – do 2022 roku, a my jesteśmy gdzieś na 4 miejscu przy końcu. Brak konieczności wydłużenia prognozy województwa oznacza, że kredyty zaciągnięte w latach 2010-2013 spłacimy do roku 2020, kredyty z lat 2014-2018 będą spłacone do końca 2025 roku, natomiast kredyty z lat 2017, 2018 i lat następnych będą spłacane do 2030 roku. Nie udało się uniknąć zaplanowania kredytu na spłatę wcześniejszych zobowiązań kredytowych Województwa Śląskiego, ale po zmianach dokonanych w projekcie budżetu – jest to tylko połowa kwoty, to jest 59 mln zł zamiast 118 mln zł. Prognozowany stan zadłużenia poszczególnych województw na dzień 31 grudnia 2018 roku w porównaniu z rokiem bieżącym przedstawiono na tym wykresie. Wszystkie województwa – oprócz Opolskiego – zwiększają poziom długu na koniec 2018 roku w relacji do planu po zmianach na 2017 rok. Najbardziej zadłużonym Województwem jest Mazowieckie z kwotą 1,3 miliarda zł oraz Lubelskie i Dolnośląskie, potem na czwartym miejscu jest Województwo Śląskie z długiem po zmianach w kwocie 746 mln zł. Zupełnie inaczej przedstawia się sytuacja po przeliczeniu długu na jednego mieszkańca – to już było niejednokrotnie mówione, to tylko statystyki, ale zawsze to jakiś sygnał w jakim miejscu jesteśmy. Dokonano podziału prognozowanej kwoty długu na dzień 31 grudnia 2018 roku przez liczbę mieszkańców poszczególnych województw i z danych wynika, że największa kwota długu przypada na mieszkańca województwa lubelskiego, a województwo śląskie to 164 zł, co powoduje, że gdzieś w środku się z tym plasujemy. Jako punkt wyjścia do dalszych wyliczeń podstawowych wielkości budżetowych na lata 2019-2030 został przyjęty nowy projekt planu budżetowego na 2018 rok. Główną zmianą jest zwiększenie wydatków bieżących na 2019 rok, a na lata 2020-2030 przewiduje się ich stały wzrost o 1 % w stosunku do roku poprzedniego. Jest to spełnienie uwagi Regionalnej Izby Obrachunkowej, która zarzucała nierealność poziomu wydatków bieżących przede wszystkim w latach 2019 i 2020. Po stronie dochodowej dostosowano projekt WPF do wytycznych Ministra Finansów dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego – aktualizacja na październik 2017 rok. Zwiększono źródła dochodów budżetu o wskaźniki wynikające z tych wytycznych takie jak wzrost PKB, czy inflacja. Dodatkowym założeniem projektu WPF jest wykorzystanie całości kwot alokacji przyznanej Województwu Śląskiemu. Środki związane z realizacją zadań unijnych, zaplanowane zostały m.in. w oparciu o podział środków na poszczególne

programy. W WPF ujęte zostały dochody i wydatki na realizację projektów własnych województwa oraz z tytułu współfinansowania krajowego na programy realizowane przy udziale środków unijnych przez pozostałych beneficjentów. WPF zawiera również środki związane z realizacją zadań Pomocy Technicznej poszczególnych programów oraz środki, które na podstawie porozumień, województwo otrzyma od innych jednostek samorządu terytorialnego na realizację projektów. Wysokość szacowanych dochodów na 2018 rok z tytułu sprzedaży mienia pozostaje bez zmian i wynosi 11.491.600 zł jako wielkość realnie możliwa do osiągnięcia, w tym się mieści m.in. rata za sprzedaż MEGREZ-u. Ponadto dokonuje się korekty zapisów treści uchwały Sejmiku, pierwotny przepis wskazywał bowiem wygaśnięcie WPF na lata 2017-2030 z dniem 31 grudnia 2017, a data będzie taka jak data podjęcia nowej uchwały. Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo Radni ! Omówienie założeń, prognozowanych kwot, a także przyjętych rozwiązań i metodyki postępowania przy ustalaniu elementów prognozy zawarte jest w objaśnieniach, które stanowią załącznik nr 3 do Wieloletniej Prognozy Finansowej. Projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego wraz z prognozą długu spełnia wymogi ustawowe i poza wspomnianą kwotą dochodów ze sprzedaży majątku w całości uwzględnia uwagi Regionalnej Izby Obrachunkowej, zawarte w opinii z 14 grudnia 2017 roku. W imieniu Zarządu Województwa proszę więc o podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2018-2030 w nowym brzmieniu ... I rozumiem, Panie Przewodniczący, mogę płynnie przejść do budżetu, tak ? ... Przedstawiony Państwu w listopadzie ubiegłego roku projekt uchwały budżetowej, jak już wspomniałem, uzyskał negatywną opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej, mimo, że w naszym mniemaniu spełniał wszystkie wymogi przepisów ustawy o finansach publicznych, ale nastąpiło to głównie z uwagi na zastrzeżenia do Wieloletniej Prognozy Finansowej, którą przed chwilą omówiłem. Skład Orzekający dokonał analizy projektu budżetu, mając również na uwadze przedłożony projekt wieloletniej prognozy finansowej, który otrzymał opinię negatywną. To z tej opinii można odczytać uwagi do projektu budżetu, a mianowicie: nierealny plan dochodów ze sprzedaży majątku, zawyżony szacunek wolnych środków dla pokrycia deficytu budżetowego, wysoki stan zadłużenia województwa na koniec 2018 roku. Odwołaliśmy się od tych opinii, lecz odwołanie w dniu 4 stycznia br. nie zostało przyjęte. Dlatego Zarząd na posiedzeniu w dniu 11 stycznia podjął decyzję o dokonaniu zmian w projekcie budżetu, uwzględniających uwagi RIO. Zmiany obejmują – zmniejszenie wydatków bieżących o kwotę 37 mln 210 tys. 602 zł, zmniejszenie przychodów budżetu z tytułu kredytu o 59 mln 15 tys. 861 zł, zwiększenie przychodów z tytułu wolnych środków o kwotę 21 mln 805 tys. 259 zł. Wprowadzenie tych zmian pozwala na obniżenie długu województwa na koniec 2018 roku łącznie o 178,5 mln zł, gdyż w ubiegłym roku budżetowym

nie zaciągnęliśmy 119,5 mln zł kredytu. Oznacza to zmniejszenie wskaźnika zadłużenia liczonego do dochodów ogółem z 53 % do 42,7 %. Szczegółowy wykaz zmian w projekcie uchwały Sejmiku został Państwu Radnym przekazany w piątek, a członkowie Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów otrzymali go już w czwartek. Przepraszamy za tak krótki okres czasu, ale musieliśmy WPF zaprojektować praktycznie od nowa, a zaopiniowanie wykazu zmian było podstawą do przygotowania jednolitego tekstu projektu uchwały budżetowej. W projekcie uchwały budżetowej całkowite dochody województwa oszacowano na poziomie 1 mld 744 mln 994 tys. 74 zł i jest to wzrost o ponad 13 % w stosunku do planu dochodów po zmianach na dzień 30 września ubiegłego roku. Wydatki natomiast zaplanowano w wysokości 1 mld 871 mln 103 tys. 714 zł, czyli więcej o ponad 5 % niż planowane wydatki budżetu w roku 2017. Przekazany Państwu dzisiaj projekt uchwały budżetowej jest zrównoważony przychodami w kwocie 244 mln 141 tys. 362 zł, na które składają się środki kredytowe w wysokości 175 mln 479 tys. 509 zł, przewidywane za rok 2017 wolne środki w kwocie 65 mln 242 tys. 853 zł oraz spłaty rat udzielonych pożyczek – to kwota 3 mln 419 tys. zł. Projekt budżetu zawiera również rozchody, czyli spłatę rat wcześniej zaciągniętych kredytów w kwocie 118 mln 31 tys. 722 zł. Jak już wspominałem oszacowane na 2018 rok dochody są o 13,3 % wyższe od ubiegłorocznych. Wpływ na to ma przede wszystkim prognozowany wzrost wpływów z udziałów województwa w podatkach CIT i PIT oraz środki unijne na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego. Do zadań priorytetowych w nowym budżecie m.in. należy modernizacja i rozbudowa Planetarium Śląskiego w Chorzowie w ramach Śląskiego Parku Nauki, efektywne wdrażanie RPO, w tym realizacja projektów własnych w zakresie dróg wojewódzkich, czy chociażby zakup elektrycznych zespołów trakcyjnych, składów do *Kolei Śląskich*, wydatki na kulturę i ochronę zdrowia, czy promocja *Stadionu Śląskiego* by wielkie imprezy wróciły na *Stadion Śląski*. Szanowni Państwo Radni ! Szacowane dochody całkowite Województwa Śląskiego na 2018 rok wynoszą prawie 1 mld 745 mln zł – to widzimy na tym wykresie. Przedstawiony wykres pokazuje strukturę dochodów budżetu województwa w latach 2013-2018. Dochody budżetu własnego województwa w 2018 roku będą wyższe od planowanych w roku 2017 o około 227 mln zł. Dotacje na zadania zlecone ustawowo z zakresu administracji rządowej – to ten żółty kawałek słupka – w planuje się w wysokości 44 mln 738 tys. 554 zł i jest to prawie o 22 mln zł mniej niż w 2017 roku. Na następnym wykresie pokazana jest struktura procentowa dochodów budżetu. Od 2013 roku wzrasta udział dochodów budżetu własnego województwa z 95 % do 97 %, tym samym maleje znaczenie dotacji na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, co oznacza jednakże niebezpieczną tendencję do dokładania przez województwo środków do zadań państwowych. Jak wyglądają dochody naszego województwa na tle innych województw pokazuje ten wykres. Prawie

wszystkie województwa planują w 2018 roku wyższe dochody w relacji do 2017 roku. Tylko Województwo Lubuskie planuje obniżkę dochodów. Wyższe dochody to efekt rozpoczęcia w pełni zadań z perspektywy finansowej 2014-2020 i wdrażanie RPO. Województwo Śląskie pod względem dochodów zajmuje drugie miejsce po Województwie Mazowieckim. Najbardziej wzrastają w 2018 dochody w Podkarpackim i w Pomorskim. Dochody budżetu własnego, czyli bez zadań zleconych, szacowane w 2018 roku na poziomie 1 mld 700 mln 255 tys. 520 zł składają się z tzw. dochodów własnych, subwencji ogólnej oraz dotacji na zadania własne. Kształtowanie się dochodów budżetu własnego w latach 2013-2018 pokazuje kolejny wykres. Przedstawiono tu dochody budżetu własnego według głównych źródeł. Od 2013 roku sukcesywnie wzrastają dochody własne budżetu z 877 mln zł do prawie 1 mld 300 tys. zł – jest to wzrost o około 48 %. Maleją za to wpływy z subwencji ogólnej, w relacji do 2013 roku jest to spadek o 22 %. Wahaniom ulegały dotacje celowe na zadania własne – spadek o 66 % w 2016 roku, tu przypomnę, spowodowany był zakończeniem *Drogowej Trasy Średnicowej*. Począwszy od roku bieżącego dotacje te systematycznie wzrastają. Struktura procentowa udziału poszczególnych grup dochodów przedstawiona jest na kolejnym wykresie. Pokazuje on wyraźnie wzrost znaczenia dochodów własnych – to kolor żółty. W 2013 roku dochody własne stanowiły 58 % dochodów ogółem, a w 2018 roku udział ten wyniesie około 76 %. Udział subwencji ogólnej z roku na rok spada, z 12 % w 2013 roku do około 8 % w roku 2018. Spada również udział dotacji celowych na zadania własne z 30 % do 15 % w tym samym okresie. Chciałbym teraz przejść do wydatków budżetu i najpierw pokazać jak wyglądają nasze wydatki na tle innych województw. Przedstawiony wykres daje obraz planowania wydatków na 2018 rok w poszczególnych województwach w relacji do roku 2017. Poza Województwem Lubuskim, w pozostałych województwach planuje się wzrost wydatków. Największy wzrost wydatków przewiduje Podlasie, Podkarpacie i Pomorze. Województwo Lubuskie zakłada spadek wydatków o 6 %. Strukturę wydatków budżetowych Województwa Śląskiego na realizację zadań własnych w latach 2013-2018 przedstawiono na następnym wykresie. Od lat widoczna jest dominacja wydatków w zakresie transportu i komunikacji. Wydatki na drogi wojewódzkie, stanowią prawie 56,4 % wydatków całego działu. Wydatki na przewozy regionalne i zakup taboru kolejowego stanowią 36,2 % wydatków działu. Drugie miejsce zajmują wydatki w dziale 750 – administracja publiczna. Zaplanowany wzrost wydatków związany jest m.in.: z promocją województwa, a zwłaszcza z organizacją imprez na *Stadionie Śląskim*, z planowanym zakupem budynku Uniwersytetu Śląskiego i jego modernizacją, regulacją wynagrodzeń oraz zabezpieczeniem środków na odprawy emerytalne i ewentualnie związane z przeprowadzeniem wyborów. Kolejna grupa zadań to kultura, gdzie dominują wydatki związane z utrzymaniem *Stadionu Śląskiego* oraz organizacją imprez sportowo-

kulturalnych. Widoczny jest również wzrost wydatków na edukację i politykę społeczną. Nie mniej ważnym priorytetem w strukturze wydatków są wydatki majątkowe. Wykres kolejny przedstawia udział wydatków majątkowych w ogólnej wielkości wydatków. Od 2013 roku na inwestycje szeroko rozumiane – budowa, modernizacje, zakupy przeznaczano się średnio około 41 % środków finansowych. W 2013 roku wskaźnik ten wyniósł 45,7 %, w 2016 wyniósł tylko 27 %, a w 2018 roku będzie stanowił 44,6 % wydatków ogółem. Kolejny wykres przedstawia plan dochodów i wydatków na 2018 rok w poszczególnych województwach. Kolor żółty to dochody, kolor niebieski to wydatki. Poza Województwem Opolskim, wszystkie województwa zaplanowały większe wydatki od dochodów. Największy deficyt przewiduje Województwo Wielkopolskie – 237 mln zł, potem Województwo Podlaskie, Śląskie i Lubelskie. Najmniejszy deficyt planuje Województwo Opolskie tylko 3,2 mln zł. Żadne z województw nie zakłada wyniku dodatniego. Dla zachowania ustawowej zasady równowagi budżetowej w przypadku braku dochodów można sięgnąć do tzw. przychodów, którymi mogą być wyniki budżetu z lat poprzednich, ale również kredyty, pożyczki, czy emisja obligacji komunalnych. Jak duże przychody planowane są w 2018 roku w poszczególnych województwach przedstawia kolejny wykres. Tylko 6 województw nie planuje w 2018 roku wzrostu przychodów w relacji do 2017 roku. Są to: Kujawsko-Pomorskie, Lubuskie, Małopolskie, Pomorskie, Śląskie i Wielkopolskie. Największy przyrost przychodów zakłada Województwo Mazowieckie – o 257 mln zł, potem Łódzkie – o 104 mln zł, a Województwo Opolskie i Zachodniopomorskie tylko o 4 mln zł. Istotne są też źródła tych przychodów, pokazano je na następnym wykresie. Najważniejszym źródłem przychodów są kredyty i pożyczki – to kolor żółty – planuje je 13 województw. Kolejnym źródłem jest wynik z lat poprzednich, czyli nadwyżka budżetowa lub wolne środki kolor niebieski – planuje je 10 województw – to ten kolor niebieski. Jest to kwota, ponad 65 mln zł. Tylko 3 województwa planują emisję obligacji. Jest to Województwo Wielkopolskie, które ma je na pokrycie deficytu i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań, Małopolskie na ten sam cel oraz Łódzkie na wykup wcześniej wyemitowanych obligacji. Niewielkie znaczenie mają wpływy ze spłat udzielonych pożyczek – to kolor czerwony – planuje je 5 województw. Zadłużenie się województwa w jednym roku, oznacza w kolejnych latach konieczność jego zmniejszenia poprzez spłaty rat kredytowych, czy wykup wyemitowanych obligacji. Rozchody budżetów województw w 2018 roku w relacji do roku 2017 przedstawia kolejny wykres. W 8 województwach nastąpi wzrost spłat rat zadłużenia w 2018 roku w stosunku do roku 2017. Najwyższe rozchody planuje w 2018 roku Województwo Mazowieckie – 527 mln zł, potem Małopolskie, Śląskie i Lubelskie. Szanowni Państwo Radni ! W grudniu ubiegłego roku dokonaliśmy wnikliwej analizy opinii i sugestii w sprawie projektu budżetu na rok 2018 wniesionych na posiedzeniach merytorycznych komisji Sejmiku. Wróciliśmy

również do wykazu zadań, bądź to nie przyjętych do projektu budżetu, bądź tych których dofinansowanie zmniejszono. Spełnienie wszystkich potrzeb, które spłynęły na dzień dzisiejszy, jest niemożliwe, gdyż wymagałoby znalezienia dodatkowo ponad 302 mln zł. Na pewno priorytetem będzie zwiększenie w trakcie roku środków na ochronę zdrowia, no i oczywiście na instytucje kultury, plus oczywiście to co tą poprawką zdejmujemy z budżetu w stosunku do projektu. Postaramy się również bardziej efektywnie niż dotychczas wydatkować środki na szeroko rozumianą promocję województwa, w tym na zintensyfikowanie działań promujących nasz region w Brukseli przez działalność Stowarzyszenia *Pro Silesia* w obszarach biznesu, nauki i samorządu. Wszystko to jednak zależy to od wyniku finansowego budżetu za 2017 rok, a wiadomy on będzie pod koniec lutego po złożeniu sprawozdań rocznych do Regionalnej Izby Obrachunkowej i do Wojewody. Dopiero więc w marcu będzie możliwa nowelizacja budżetu województwa na 2018 rok, o ile uzyskamy lepszy wynik, gdyż przypominam, że ponad 65 mln zł zostało już już konto wprowadzone do przychodów budżetu na 2018 rok. Szanowni Państwo! Wraz z budżetem musi być uchwalony plan finansowy zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, stanowiący załącznik do projektu uchwały budżetowej. Ogółem dotacje i wydatki tego planu finansowego na 2018 rok zamykają się kwotą 44 mln 738 tys. 554 zł. Zapewne, jak co roku, kwota ta będzie wielokrotnie zmieniana w wyniku decyzji Wojewody, czy Ministra Finansów. Wysoki Sejmiku ! W imieniu Zarządu Województwa wnoszę o przyjęcie wykazu zmian do projektu budżetu oraz o podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2018 rok w tekście jednolitym, wraz z Wieloletnią Prognozą Finansową.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – dziękujemy Panu Marszałkowi za zaprezentowanie uzasadnienia do tekstu jednolitego Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2018-2030 oraz zaprezentowanie wykazu zmian dokonanych w projekcie uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2018 rok wraz tabelami i załącznikami oraz uzasadnieniem i materiałami informacyjno-porównawczymi. Te wszystkie materiały stanowią będą podstawę naszego dalszego procedowania. Zatem proszę o zabranie głosu przez Pana Michała Czarskiego, Przewodniczącego Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów z prośbą o przedstawienie stanowisk komisji w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2030 i budżetu Województwa Śląskiego na rok 2018.

- **radny Michał Czarski** – [z miejsca, poza nagraniem]

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję ... bo nie wiem czy to się nagrało co Pan Przewodniczący powiedział. Opinie wobec

dwóch projektów uchwał są pozytywne. A teraz przystępujemy do dyskusji. Proponuję, ażeby w pierwszej kolejności były wystąpienia klubów radnych, proszę zapisywać się do głosu ... oczywiście, zgodnie z *Regulaminem* Marszałek ma zawsze pierwszeństwo do zabrania głosu...

- **Wicemarszałek Michał Gramatyka** – ja tak bez żadnego trybu, dlatego że sytuacja też jest dosyć wymagająca. Proszę pozwolić mi, że w paru słowach streszczę formalne okoliczności w jakich w tym momencie jesteśmy w związku z uchwalaniem tego budżetu dzisiaj, czyli 15 stycznia, i w związku z wpłynięciem negatywnej opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej. Sytuacja wygląda następująco – 14 grudnia otrzymaliśmy negatywną opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej, 28 grudnia złożyliśmy odwołanie od tej opinii. Zarówno opinia została Państwu przekazana, jak i Zarząd dopełnił też formalnego obowiązku aby poinformować Państwa o formalnym odwołaniu się od tej opinii. Regionalna Izba Obrachunkowa na posiedzeniu w dniu 4 stycznia podtrzymała swoją negatywną opinię. Zarząd na tym posiedzeniu 4 stycznia był reprezentowany przez moją skromną osobę, podnosiliśmy wszystkie te argumenty, o których również Państwa informowaliśmy, to znaczy, że dane finansowe związane z projektem budżetu inaczej wyglądały na koniec września niż na koniec roku, to znaczy że Województwo Śląskie zaciągnęło znacząco mniej kredytu niż było to przewidywane w budżecie na 2017 rok, to znaczy, że suma wolnych środków, która pozostała na koniec roku 2017, była znacznie wyższa, niż te, które były przewidywane przez nas we wrześniu. Tak jak powiedziałem, Regionalna Izba Obrachunkowa utrzymała swoje stanowisko i w tym momencie procedura uchwalania budżetu wygląda w taki sposób, że uchwała budżetowa, którą Państwo dzisiaj będziecie głosować, jest opatrzona szeregiem poprawek. Te poprawki w normalnej procedurze byłyby autopoprawkami Zarządu, ale ta procedura jest o tyle nienormalna, że uchwała budżetowa stanowi tak zwane *provisorium*, czyli od początku stycznia Województwo Śląskie funkcjonuje na zasadach tejże uchwały, więc każda z tych poprawek powinna być przez Wysoki Sejmik przegłosowana. Stąd też była nasza prośba kierowana do Komisji Finansów Wysokiego Sejmiku, aby te poprawki zostały przez komisję zaopiniowane. Poprawek, o ile dobrze naliczyłem, jest 12, one są pogrupowane w trzy grupy tematyczne oznaczone numerami rzymskimi. Każda z poprawek ma swój numer. Dla Państwa wygody zarówno poprawki do budżetu, jak i zmiany do Wieloletniej Prognozy Finansowej zostały przez Zarząd Województwa Śląskiego przekazane Państwu i jako tekst jednolity i jako osobne dokumenty. Od momentu podjęcia przez Wysoki Sejmik uchwały w przedmiocie budżetu na rok 2018 rozpoczyna się 30-dniowy termin do kontroli praworządności, do kontroli prawidłowości podjęcia tej uchwały, przez Regionalną Izbę Obrachunkową, no i mamy głęboką nadzieję, że tym razem wszystko

przebiegnie bezawaryjnie i Regionalna Izba Obrachunkowa nie zajmie stanowiska.

- **radny Grzegorz Wolnik** – Szanowni Państwo Radni ! Państwo *Errare humanum est*, a zatem fakt, że otrzymaliśmy pewne uwagi, czy też wręcz negatywną opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej – spowodował ten fakt, że ten budżet jest znacznie lepszy niż jego wcześniejszy projekt. Te poprawki, które zostały wprowadzone, zostały docenione nawet przez klub opozycji, czyli PiS na Komisji Budżetu Skarbu i Finansów. A zatem potwierdza się, że instytucje kontrolne są nie tylko od tego żeby samorządom *sypać piasek w tryby*, ale również od tego żeby nasza praca po kontroli, po uwagach była lepsza, żebyśmy mogli zrewidować nasze dotychczasowe działania i tą lekcję Zarząd odrobił celująco. Gorzej by było gdyby właśnie stwierdziwszy pewne uchybienia trwał w błędzie bez względu na to jaka jest ranga w tym momencie tego błędu. Proszę Państwa ! Przed chwilą padły bardzo ważne argumenty, więc trudno jest mi się tutaj powtarzać, mamy do czynienia z obiektywnymi liczbami. Te liczby to przede wszystkim zmniejszenie wydatków bieżących o 37 mln – po pierwsze zwracam uwagę, że wydatków bieżących, a nie wydatków inwestycyjnych, czyli nie ucierpią w tym momencie główne inwestycje województwa. Poza tym stała się rzecz na bezprecedensowa, ponieważ, proszę Państwa, obniżenie zadłużenia o 178,5 mln zł, no to jest rzecz absolutnie nie do przecenienia i tutaj również gratulacje w stronę służb i finansowych i całego Zarządu. Ten wskaźnik już co prawda nie obowiązuje, ale wszyscy, którzy mieli do czynienia z samorządem, pamiętają te wskaźniki 60, 15 – my mieliśmy dotychczas 53, a w tej chwili mamy 42 %, no to jest marzenie, rzekłbym, każdego samorządu. No i jeszcze jeden argument – w 2018 dokonamy dalszych spłat dawniej zaciągniętych kredytów, których raty wynoszą 118 mln, a zatem projekt *prognozy* przewiduje już teraz tylko połowę tzw. kredytu na wcześniejszy kredyt, Państwo doskonale wiedzą o czym mówię, i mamy tutaj do czynienia z kwotą raptem – *raptem* oczywiście to trochę w cudzysłowie – 59 mln. Szanowni Państwo ! Klub Platformy Obywatelskiej popiera w pełni zmiany dokonane w budżecie, a także będzie głosował za przyjęciem tak Wieloletniej Prognozy Finansowej, jak i budżetu na rok 2018, m.in. dlatego, że pomimo tych wielkich zmian, w znakomitej większości na lepsze, budżet również utrzymuje swój proinwestycyjny charakter, o czym przed chwilą słyszeliśmy z ust Panów Marszałków.

- **radny Piotr Czarnynoga** – Wysoki Sejmiku ! Przedstawiona przez Zarząd Województwa Śląskiego, czy przedstawione dwie różne Wieloletnie Prognozy Finansowe na lata 2018-2030 – wersja z 15 listopada, ta opiniowana przez Regionalną Izbę Obrachunkową oraz wersja z poprawkami przedstawiona dzisiaj przez Pana Marszałka i przez Pana Wicemarszałka – obie wersje pokazują nam jasno i czytelnie jak dramatyczny jest stan naszych finansów.

Pokazują także, to jest na pewno ciekawe, gdzie są poważne zagrożenia dla rozwoju naszego województwa z perspektywy 2030 roku. Gdybyśmy o tych zagrożeniach mówili my, jak każdego roku, radni klubu Prawa i Sprawiedliwości, odpowiedzią byłyby, jak każdego roku, brak rzeczowej dyskusji i przegłosowanie racji na zasadzie większości koalicyjnej. W tym jednak roku stanowczy głos zabrała Regionalna Izba Obrachunkowa i tutaj nie dało się zastosować racji arytmetyki głosowania. Wyjaśnienia naszego Zarządu zostały przez Regionalną Izbę Obrachunkową odrzucone. W czym zdaniem radnych klubu Prawa i Sprawiedliwości są największe zagrożenia? Po pierwsze – stan finansów naszego Województwa dobrze obrazują indywidualne wskaźniki zadłużenia, które limitują zadłużenie każdej jednostki samorządowej. Dane przedstawione w tej pierwszej wersji WPF wskazywały, że samorządowe Województwo Śląskie w roku przyszłym 2019 nie miałyby żadnych możliwości zwiększenia wydatków ponad to co przewidziano w prognozie, a wydatki, szczególnie wydatki bieżące, ale także wydatki w całości znacznie malały. I tak trudnej sytuacji do tej pory nie było w całej 19-letniej historii Samorządu Województwa Śląskiego. Doszliśmy do przysłowiowej *ściany* przez brak umiaru w zaciąganiu kolejnych kredytów. Przez dwie ostatnie kadencje Sejmiku był to jedyny pomysł Zarządu na równowagę budżetów. Warto przypomnieć, choć wielokrotnie o tym żeśmy już mówili, że od 2009 roku w każdym kolejnym roku dla zrównowżenia budżetu potrzeba było Zarządowi coraz wyższego kredytu – w planach na pewno – w wykonaniu Pan Marszałek przedstawiał jednak ze zmniejszeniem, bądźmy sprawiedliwi, w 2016 i 2017, w realizacji, ale w planowaniu coraz większego. Od 40 mln w 2009 do 234 w 2018, w tym w poprzedniej wersji, a już w następnym roku, mimo że ta logika by pokazywała że musiałoby być więcej niż 234, mieliśmy w prognozie tylko 30 mln. Podkreślmy też, przypomnijmy, że na koniec 2018 roku groziło nam zadłużenie całkowite wysokości w 925 mln zł. Przedstawiona dzisiaj Wieloletnia Prognoza Finansowa nie niesie aż takich zagrożeń na przyszły rok – zadłużenie całkowite rośnie do kwoty 746 mln, a indywidualny wskaźnik zadłużenia na lata 2019 i 2020 – oba te wskaźniki, planowany i do realizacji, dają nam właściwie poczucie bezpieczeństwa. Nowa wersja przewiduje spadek dochodów ogółem dopiero od 2022 roku i to tylko w niewielkim zakresie. Jednak czy aż tak radykalna zmiana prognoz ma dobre uzasadnienie? Zwróćmy uwagę, że w roku na przykład 2021 różnica dochodów ogółem w wersji pierwszej i drugiej to kwota aż 603 mln zł. Trudna sytuacja naszych finansów, co wyraźnie widać i co trzeba przypomnieć, spowodowana jest naszymi generalnie małymi, niskimi dochodami ogółem, które przedstawione są w załączniku nr 1 do WPF, zarówno w wersji pierwszej, jak i w drugiej. W pierwszej wersji Zarząd przewidywał, że w roku 2019 dochody ogółem spadają do 1 mld 546 mln, a w latach następnych aż do kwoty 1 mld zł w roku 2024. To był dramatyczny spadek aż o 43 %. Jest dzisiaj lepiej o czym przed

chwilą mówiłem, ale chciałbym też przypomnieć to co mówię wielokrotnie i na co w dyskusjach zwracana jest uwaga, że kiedy patrzymy na dochody *per capita* to to źle mówi o wskaźnikach dla naszego województwa, ale zwróćcie Państwo uwagę, że Pan Marszałek, kiedy chciał pokazać że *per capita* nasz dług nie jest aż taki wysoki, to jednak te argumenty przedstawił, więc ja przypomnę o ciekawych danych, które dostarcza każdego roku lektura sprawozdań Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych na potrzeby rządu, Sejmu i Senatu – i my o tym mówimy. Ja przypomnę, że w latach 2008-2012, pięć lat z rządu, Województwo Śląskie miało najniższe w Polsce dochody *per capita*, czyli na mieszkańca. W latach 2013 do 2016 zajmowaliśmy miejsca czwarte, trzecie, piąte i drugie od dołu tabeli województw, a różnice w kwotach są duże. Przykładowo w 2015 roku średnia krajowa to było 445 zł na mieszkańca, myśmy mieli 385 zł na mieszkańca, a najbogatsze województwo miało 712 zł na mieszkańca. Niezależnie więc czy patrzymy na nasze dochody z perspektywy ich wielkości *per capita*, czy w kwotach globalnych, to trzeba stwierdzić jednoznacznie, że nie dają one możliwości efektywnego zaspokajania potrzeb społeczności województwa śląskiego. Przejdźmy do analizy załącznika nr 2 – i one są prawie takie same, czy nawet takie same, do uchwał o WPF, czyli wykazu przedsięwzięć wieloletnich na lata 2018-2030. Brak realnych środków na ochronę powietrza. Poza *uchwałą antysmogową* jesteśmy w cieniu województwa małopolskiego – można to dostrzec na stronie 2 w punkcie 31. Małopolska daje środki na wymianę pieców, a my informujemy, szkolimy zamiast realnie pomagać. Brak także środków dla państwowej straży pożarnej i policji. Skromne 3 mln zł dla strażaków ochotników nie przysłoni niedbalstwa przy programowaniu Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020 w tej ważnej dziedzinie w bezpieczeństwie publicznym. Inne województwa potrafiły, a my zamiast tego mamy świetną promocję i pieniądze na niechciane szkolenia. Dobrze, że remontujemy Operę Śląską za prawie 34 mln zł oraz Planetarium Śląskie za 99 mln zł – i tutaj perspektywa jest dla Opery Śląskiej, przypomnę, do 2022, czyli nie aż tak odległy czas, dla Planetarium ... w 2020 roku powinniśmy mieć nowoczesne Planetarium. Rysują się także dobre perspektywy dla dróg wojewódzkich. Środki w Regionalnym Programie Operacyjnym 2014-2020 dają nadzieję na przełamanie impasu, wprawdzie kosztem dróg gminnych i powiatowych, ale pomińmy to albo odważnie stwierdźmy, że tym razem dajemy sobie my pierwszeństwo. Niestety, pozostałe strategiczne obszary działalności Województwa Śląskiego nie mają przewidzianych środków na rozwój, czy nawet na niezbędne wydatki bieżące. Najgorsza przyszłość jest przed służbą zdrowia, kulturą i bezpieczeństwem publicznym, także przewozy autobusowe, mimo że są w zakresie zadań wojewódzkich, ciągle finansowane są przez gminy. I podsumowując Wieloletnią Prognozę Finansową, projekt, który za chwilę będziemy głosowali, równoważenie budżetu Województwa Śląskiego w kilku ostatnich latach uwarunkowane jest coraz większymi

kredytami. Utrzymanie tego stanu, począwszy od roku 2019, będzie niemożliwe. Wprawdzie na rok 2018, obecny, potrzebujemy po zmianach kredytu mniejszego o 59 mln zł, czyli 175,5 mln zł, to jednak pamiętać musimy o zastrzeżeniach Regionalnej Izby Obrachunkowej, że – i tu cytat – *negatywnie oceniono dalsze zaciąganie długu, gdyż możliwość jego spłaty wydaje się zagrożona* – koniec cytatu. Pokusa zwiększania zadłużenia przy okazji przyszłych zmian budżetu, a to niewątpliwie przed nami, nie tylko w oparciu o wolne środki, ale w oparciu też o możliwość zwiększenia kredytu, ta pokusa musi być miarkowana niezależnie od potrzeb wyborczych, bo taki to przecież jest przed nami samorządowy rok. Także zakończenie realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020 w roku 2023 może sprawić, że od 2024 roku dochody naszego budżetu spadną poniżej granicy bezpiecznej dla możliwości wypełnienia zadań przez Samorządowe Województwo Śląskie. Pan Marszałek zwracał na to uwagę, że myśmy te dochody rzeczywiście radykalnie zwiększyli, zaskakująco radykalnie, głównie też wprowadzając w całości wszystko co możliwe z RPO. Jak skończymy ? No zobaczymy, zmartwienie jest. Przejdę teraz do omówienia budżetu. Projekt budżetu Województwa Śląskiego na rok 2018 rozpoczyna się od optymistycznych danych. Planowane dochody – kwota 1 mld 745 mln są wyższe aż o 13,3 % w stosunku do przewidywanego wykonania dochodów w 2017 roku. Planowane wydatki są – kwota 1 mld 871 mln – wyższe o niecałe 7 % w stosunku do przewidywanego wykonania 2017 roku. Jednak w kwocie dochodów zawarte są aż 682 mln zł ze środków unijnych. W kwocie wydatków oprócz tychże środków unijnych jest kwota pokryta kredytem w wysokości 175,5 zł, co razem daje kwotę 857 milionów ze środków nadzwyczajnych, jakby je można nazwać. Prawdziwa siła naszego budżetu jest to więc kwota 888 mln zł po stronie dochodów i kwota 1 mld 14 mln po stronie wydatków – odejmuję i z jednej i z drugiej strony środki nadzwyczajne. No myślę, że nie ma to dobrego oparcia w rachunkach tych precyzyjnych budżetowych, ale daje nam to wyobrażenie o naszej sile, czy słabości. I dobrze że przyśpieszamy z realizacją Regionalnego Programu Operacyjnego, niedobrze, że bez środków unijnych i kredytu nasz budżet jest tak bardzo słaby. Może wydatki w kluczowych dla naszego województwa dziedzinach okażą się jego siłą ? Rozpocznę od ochrony zdrowia – dział 851 – jest w projekcie budżetu kwota 89 mln zł na ochronę zdrowia, zmniejszona o 10 mln, niestety aż 19,5 mln z tej zmniejszonej kwoty musimy przeznaczyć na pokrycie ujemnego wyniku finansowego naszych zakładów opieki zdrowotnej. Na podwyższenie kapitału zakładowego dla pięciu naszych skomercjalizowanych jednostek służby zdrowia przeznaczamy kolejne 11,6 mln zł – to już jest z innego działu, z działu 710 budżetu. Widać z tego, że nie mamy pomysłu na zarządzanie jednostkami służby zdrowia, komercjalizacja nic nie pomogła. Mamy więc do wydania na ochronę zdrowia o 14 mln zł więcej niż w bardzo słabym 2017 roku, jakiś cień optymizmu jest, jednak brakuje nam 46 mln zł dla naszych

jednostek – to tam wyraźnie w projekcie budżetu widać, a te skomercjalizowane potrzebują, chcą od nas, od naszego budżetu aż 90 mln zł. Zwróćmy uwagę, że Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój liczy na 66 mln zł, a Uzdrowisko w Rabce na 13,6 mln zł. Kultura – dział 921 – to strategiczny obszar naszej działalności, w szczególności także dla promocji województwa. Posiadamy aż 19 jednostek kultury i kwota 154 mln w projekcie budżetu jest zdecydowanie zbyt mała. W nienajlepszym dla kultury 2012 roku było jednak w budżecie 194 mln zł, a w ubiegłym 2017 o 17 mln więcej niż w tym projekcie. Kolejny już rok spadają wydatki na kulturę, tylko na dotacje podmiotowe, na bieżące funkcjonowanie instytucji kultury brakuje 42 mln zł. Jak wytłumaczyć z tego faktu milczenie i brak wniosków z Komisji Kultury, o czym już mówiłem na ubiegłej sesji, ale co jest naprawdę deprymujące. Ja myślę, że klub radnych postara się uzupełnić ten brak i wnieść dzisiaj choć jeden konkretny wniosek. A może nie ma tych wniosków, bo utraciliśmy już wszyscy wiarę w możliwości zrozumienia jaki potencjał mamy w naszych jednostkach kultury ? Panie Marszałku ! Kultura to tak zasłużone dla Śląska instytucje jak: opera, teatry, filharmonia, muzea, a nie mają dostatecznych środków na atrakcyjny repertuar, zaś środki na ochronę zabytków i promocję śląskich artystów zostały zredukowane do kwot symbolicznych. *Koleje Śląskie* – nieprzemyślany, nieprzygotowany i bardzo źle realizowany projekt stworzenia własnej kolei 8 rok z rzędu kosztuje nas niewiele mniej niż 100 mln zł wydanych dodatkowo poza uzasadnione koszty kolejowych przewozów regionalnych, które w sposób oczywisty jesteśmy zobowiązani organizować. A może to nieprawdziwe słowa ? Bardzo prosimy żeby Marszałek przedstawił Sejmikowi całościowe koszty działalności *Kolei Śląskich* na tle ich pracy przewozowej. Czy prawdą jest, że *Przewozy Regionalne* woziły pasażerów taniej i z większą liczbą połączeń ? Klub radnych Prawo i Sprawiedliwość prosi aby w uzupełnieniu do projektu budżetu na jednej z najbliższych sesji Sejmiku odbyła się szczegółowa dyskusja na ten temat. Administracja publiczna – planujemy wydać aż 189 mln zł, tutaj zdejmujemy tylko około 1 mln – trochę powyżej, ale to tam niewiele – czyli aż o 14 mln zł więcej niż w 2017 roku. Nieefektywnie, zatrudniając dodatkowo ponad 50 nowych pracowników, mimo świadomości, że zatrudniamy o wiele za dużo urzędników i nie jest powodem do satysfakcji, że za to u nas w urzędzie słabo się zarabia. I na koniec *Stadion Śląski* – mamy w budżecie prawie 30 mln zł na jego utrzymanie i organizację oby, i na to wszyscy liczymy, atrakcyjnych imprez. Czy to wystarczy pokaże nam pierwszy rok jego działalności, ale trzeba dzisiaj przed uchwaleniem budżetu postawić dwa pytania. Czy Marszałek przeprowadził chłodne kalkulacje z prezydentami Chorzowa i Katowic w sprawie budowy w najbliższym sąsiedztwie *Stadionu Śląskiego* dwóch nowych stadionów piłkarskich ? I pytanie drugie – czy Prezydent Chorzowa zajął oficjalne stanowisko w sprawie olbrzymiej grożącej nam kwoty, jak się mówi w kuluarach od 6 do 8 mln zł, które będziemy musieli

zapłacić z naszego budżetu do budżetu miasta Chorzowa jako podatek od tego obiektu ? Czas na podsumowanie. Budżet na rok 2018 to ostatni budżet V kadencji Sejmiku Województwa Śląskiego. Niestety, a mówię to z przykrością, nie widać w nim przełamania złej passy w wydawaniu pieniędzy na tak ważne społecznie cele jak ochrona zdrowia, kultura, bezpieczeństwo publiczne, czy ochrona powietrza. Rozliczenia z realizacji tego budżetu dokonają już nasi następcy, radni VI kadencji Sejmiku. Niech wiedzą, że ten projekt budżetu Województwa Śląskiego na rok 2018, a także projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2030 nie zyskały uznania radnych klubu Prawa i Sprawiedliwości !

- **radny Bronisław Karasek** – chciałem przedstawić stanowisko klubu Polskiego Stronnictwa Ludowego w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2030 oraz budżetu Województwa Śląskiego na rok 2018. Występując w imieniu klubu radnych PSL stwierdzam, że procedowanie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2030 odbyło się zgodnie z obowiązującymi w zakresie przepisami prawa, bowiem w myśl art. 238 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, opublikowanych w Dzienniku Ustaw z roku 2016, Zarząd Województwa Śląskiego wypełniając ten obowiązek opracował i przedstawił w dniu 14 listopada 2017 roku projekt w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej wraz z projektem uchwały budżetowej na rok 2018. W efekcie posiedzeń w dniach 17 listopada i 1 grudnia 2017 roku Komisji Budżetu i Finansów, w tym z udziałem przewodniczących innych zainteresowanych komisji Sejmiku, została wydana pozytywna opinia w sprawie projektów uchwał Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2030 oraz budżetu Województwa Śląskiego na rok 2018. Przyjęte przez Zarząd Województwa Śląskiego projekty WPF i budżetu na 2018, jak już tu było mówione, otrzymały negatywną opinię V Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej, zawarte w uchwale z 14 grudnia 2017 roku, kwestionując m.in. realność projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej, w tym przede wszystkim w związku z poziomem wydatków bieżących w roku 2019 i w latach następnych. W związku z tym Zarząd Województwa Śląskiego uwzględniając uwagi V Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej wprowadził zmiany do Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2030, w tym zmniejszono wydatki bieżące na rok 2018 o kwotę 37 mln 210 tys. 602 zł, ustalono wolne środki na kwotę 65 mln 242 tys. 853 zł, zmniejszono przychody z tytułu kredytów na 2018 rok z kwoty 234 mln 495 tys. 370 zł na 175 mln 479 tys. 509 zł. W efekcie tych zmian zmniejszy się wskaźnik zadłużenia liczonego od dochodów ogółem, jak tu już było wspomniane, z 53 % do 42,7 %. Rok 2018 został przyjęty jako podstawa do dalszych wyliczeń podstawowych wielkości budżetowych na lata 2019-2030. W ślad za powyższym Zarząd Województwa dokonał korekty zapisów pierwotnego projektu uchwały budżetowej celem uwzględnienia

uwag Regionalnej Izby Obrachunkowej wyszczególnionych w tejże opinii. Wykaz zmian dokonanych w projekcie uchwały w sprawie budżetu na rok 2018 przedstawiony został w załączniku nr 1 do uchwały Zarządu Województwa Śląskiego nr 49/236/2018 z dnia 11 stycznia 2018 roku. Oceniamy, że Zarząd Województwa po opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej dokonał korekt Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2030 i budżetu Województwa Śląskiego na warunkach optymalnych i z założeniem dużej efektywności ponoszonych wydatków z budżetu Województwa Śląskiego w roku 2018 i w latach następnych. Występujące w ciągu roku 2018 uwagi i propozycje do Wieloletniej Prognozy Finansowej i budżetu zamierzamy zgłaszać w bieżących kontaktach, ażeby niezbędne korekty wprowadzać na bieżąco oraz budować dobry projekt budżetu na przyszły rok, poprzez uaktualnianie na podstawie bieżących danych. Jako pierwszą uwagę mamy do działu 921, tak było wspomniane w poprzednim projekcie, do działu 921 – *kultura i ochrona dziedzictwa narodowego*. Dążyć należy do wzmacniania jednostek najważniejszych dla kultury województwa śląskiego. Popieramy przede wszystkim dotacje dla naszej kulturalnej perły, naszego ambasadora, Zespołu Pieśni i Tańca *Śląsk*, natomiast należy prowadzić dalsze rozmowy z samorządami dużych miast oraz administracją rządową, o czym była mowa także w roku ubiegłym, w kierunku przejęcia niektórych jednostek kultury, dotychczas finansowanych tylko z budżetu Województwa Śląskiego, do współfinansowania przez samorzady miast lub administrację rządową. Pozytywnie oceniamy zapisaną w dziale 754 – *bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa* kwotę 3 mln zł na wydatki majątkowe i na pomoc finansową dla jednostek samorządu terytorialnego celem wsparcia ochotniczych straży pożarnych. Jest to spora rekompensata braku dostatecznej kwoty na ten ważny cel, który właśnie nie został ujęty w RPO Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Chcę tutaj zaznaczyć, że jest to już trzeci rok z rzędu, w którym ta kwota 3 mln zł jest proponowana w budżecie. Za rok 2016 i 2017 zostało dofinansowanych 47 jednostek ochotniczych straży pożarnych na terenie województwa śląskiego, współfinansowanych ze środków samorządu i środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Katowicach. Bardzo ważnymi również są wydatki w dziale 600 – *transport i łączność*, te wydatki majątkowe, które zakładane są na poziomie ponad 670 mln zł, z tego zadanie inwestycyjne Zarządu Dróg Wojewódzkich na poziomie prawie 460 mln zł. Zadowolająca jest realizacja działania 6.1 – *drogi wojewódzkie* w RPO Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Poza dobrymi przykładami inwestycji i działań bieżących w drogach wojewódzkich zauważamy brak wystarczających środków na kolejne niezbędne inwestycje drogowe. Dlatego będziemy wnioskować do Zarządu Województwa Śląskiego o kierowanie większych środków z rezerwy budżetowej na niezbędne inwestycje i wydatki bieżące na drogi wojewódzkie. Wydatki w dziale 851 – *ochrona zdrowia* zaplanowane na

ogólną kwotę 89 mln są niewystarczające, bowiem na dodatkowe środki na dotacje celowe, na zadania inwestycyjne dla podmiotów leczniczych, które zostały zgłoszone do budżetu Województwa Śląskiego na rok 2018, nie znalazło finansowania na kwotę ponad 46 mln zł. Po szczegółowej analizie aktualnych projektów Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2030 oraz budżetu Województwa Śląskiego na rok bieżący oraz uwzględnieniu oceny i pozytywnej opinii Komisji Budżetu Skarbu i Finansów, dopełnieniu niezbędnych formalności, działań technicznych i korygujących, klub radnych Polskiego Stronnictwa Ludowego pozytywnie ocenia projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2030 oraz projekt budżetu Województwa Śląskiego na rok 2018, wobec czego chcę poinformować, że radni Polskiego Stronnictwa Ludowego będą głosowali za ich przyjęciem.

- **radny Michał Czarski** – zacznę od pewnego truizmu dotyczącego Wieloletniej Prognozy Finansowej, ale warto przytoczyć to, ponieważ ona wyznacza pewien horyzont czasowy dla określania możliwości realizowania długoterminnej strategii funkcjonowania i rozwoju regionu. To jest nie jedyne, ale główne narzędzie finansowe, dzięki któremu można taką politykę realizować. Ten dokument jest często weryfikowany, praktycznie przy każdym budżecie, stąd też pewne sugestie, pewne propozycje, które będę tu przedstawiał, można wziąć pod uwagę, a przynajmniej je rozważyć. Perspektywa finansowa po korekcie za sprawą Regionalnej Izby Obrachunkowej, jak teraz widać choć jest niełatwa, ale jest znacznie korzystniejsza od wcześniejszej wersji. Pierwotna przecież kwota długu, a ta zaprezentowana po korekcie znacząco się zmniejsza i w przypadku gdyby nie była to sugestia, gdyby to nie wyszło z Regionalnej Izby Obrachunkowej żeby to przeliczyć, żeby zastosować inne współczynniki inflacyjne, to pewnie spotkalibyśmy się, czy Zarząd spotkałby się z zarzutem, że to jest zwykła socjotechnika, no bo w przeciągu grudnia, stycznia tak diametralnie się zmienia. No, ale dzisiaj trudno posądzać tutaj o zabiegi socjotechniczne, to jest przede wszystkim wypełnienie tych propozycji, tych sugestii, jakie zostały przedstawione przez Regionalną Izbę Obrachunkową i co rzeczywiście znacznie wizerunkowo poprawia ten dokument, aczkolwiek problem jaki wynika z wieloletniego zadłużania się budżetu i nie równoważenia wydatków dochodami, osiągnął już tutaj tą granicę, która po raz pierwszy została zauważona przez Regionalną Izbę Obrachunkową. Nie zawsze budżety w przeszłości miały taką sytuację, bo do 2006 roku były to nadwyżki – maksymalna była nadwyżka, która wynosiła, tzn. łącznie środki, które były w wysokości ponad 100 mln zł. Później te środki przez dwa lata były sukcesywnie wykorzystywane, żeby nie powiedzieć *przejadane*, ale w ten sposób ta różnica między dochodami a wydatkami była rekompensowana, no a od roku 2009, jak już tu wskazano też, zaczęto zaciągać długi, początkowo 40 mln, a już skończyło się na znacznych kwotach przekraczających 100 mln, stąd też ta sytuacja z jaką nam się przyjdzie

zмагаć. I nasi następcy przez lat, tu wprowadzie określone jest do 2030 roku, a więc przez lat 12, ale myślę że ten okres będzie również musiał ulec zmianie, musi zostać poddany weryfikacji, bo w innym przypadku wizja finansowania po roku 2020 dla jednostek powiązanych z budżetem Województwa, no byłaby dosyć smutna. Można zmniejszyć, jak już wspomniałem, te dolegliwości spłaty zadłużenia poprzez wydłużenie okresu spłaty. To ma swoje i pozytywy i negatywy – negatywy polegające na tym, że się zwiększa obsługa tego zadłużenia, no ale pozytywem jest to, że można realizować strategię rozwoju, a nie sytuację związaną ze stagnacją, czy też konserwowaniem biedy w regionie. Druga sprawa, której chcę też poświęcić nieco uwagi, to jest sprawa ograniczenia zadań finansowanych z budżetu województwa, ale o tym powiem za chwilę. Mimo, że jak wiemy Wieloletnia Prognoza Finansowa to przede wszystkim arytmetyka i zestawienia tabelaryczne, które muszą równoważyć wydatki z dochodami, to jednak ten dokument dosyć precyzyjnie określa możliwości prowadzenia polityki finansowej w dłuższym okresie czasu, w takim czasie jak to określa ta perspektywa. Dlatego też widząc jakie są zaplanowane ... ten spadek dochodów, mimo, że on tam w którymś momencie po tym przeliczeniu teraz lepiej trochę wygląda, no ale trzeba drastycznie zmniejszać wydatki z uwagi na spłatę długu. W WPF zachowano prawidłowe relacje, o których była tutaj już mowa, więc tylko dla porządku też chcę powiedzieć żeśmy zauważyli to co wynika z art. 242, 243, wskaźniki spłaty zobowiązań i wskaźniki, które już wprowadzie nie obowiązują, ale mówię o nich ponieważ wymowa tych wskaźników jest istotna. Prognozuje się rygorystyczne w kolejnych latach, po roku 2019, czyli od 2020, przeznaczenie nadwyżki budżetowej na spłatę zobowiązań. Patrząc na wynik ujemny budżetu 2018 i później zastępowanie w kolejnych latach dodatnimi wartościami – już w roku 2019 plus 83, w następnych 92, itd. – no, taka różnica per saldo jest chyba mało realna w rzeczywistości, stąd też te kwestie, o których wspomniałem, a więc i wydłużenie tej perspektywy i te ograniczenie tych zadań wydaje się zasadne do rozważenia. Można, kiedy ta sytuacja jaka jest trudna finansowa, trzeba spróbować aby niektóre zadania przekazać do innych samorządów. Wiemy jak to było w przeszłości, że te miasta, te gminy się znowu aż tak bardzo nie garną do przejmowania, no ale przecież w roku ubiegłym powstała metropolia. Powstała w ubiegłym roku metropolia daje takie szanse i chyba nie tylko szanse teoretyczne, bo przecież *Park Śląski* może być parkiem metropolitalnym. Podobnie niedawno oddany do użytkowania *Stadion Śląski* – z jednej strony na pewno jest to powód do dumy, ale i zarazem sen spędzają z oczu te koszty, które będą przeznaczone na organizowanie imprez, gdzie w przypadku metropolii, w przypadku zrzutki kilkunastu, kilkudziesięciu gmin, na pewno ta dolegliwość byłaby znacznie mniejsza, a i możliwości wykorzystania tego stadionu co najmniej takie jak to oferuje samorząd wojewódzki, a może i większe, bo przecież pamiętamy cały czas, że jest to

oprócz tego, jak już wspomniałem, ten stadion, który daje satysfakcję że został po ponad 20 latach zakończony, że się pięknie prezentuje, no ale przecież to jest dalej *stadion sierota* bez cyklicznych ligowych zawodów sportowych, bez klubu piłkarskiego, a te zapowiedzi i to nie tylko takie przedwyborcze, ale te płynące z Chorzowa, czy Katowic, no znowu jak gdyby stawiają ten problem otwarty. Nie rozwijam tego szerzej, bo przecież sprawa jest nam powszechnie znana. Pewną rekompensatą za te kosztowne zadania, za te *serwituty* – *Stadion Śląski*, *Park Śląski* – mogłyby być atrakcyjne finansowo wojewódzkie wodociągi dostarczające hurtowo wodę, głównie do miast metropolii. To tylko przykładowe, możliwe zmiany właścicielskie, ale są jeszcze inne potencjalne jednostki placówki kultury, które póki co nie dawały nam tej szansy żeby zmieniły właściciela, ale są również i inne, mniejsze też jednostki, które mogłyby mieć status jeśli już nie pojedynczych gmin, to ten status właśnie metropolitalny. Nie ma drugiego w Polsce *Zoo*, które byłoby prowadzone przez jakiegokolwiek województwo. To są to są miejskie ... czy Park Etnograficzny. No, a w tym wypadku grupa miast, gdyby to wzięła na garnuszek finansowy to przecież nic by się tutaj takiego złego nie stało, tak jak mówię, jeszcze przy podjęciu pewnej mediacji i próbie też z naszej strony albo partycypowania, bo to nie jest tak że pozbycia się z dnia na dzień. To jest kwestia dogadania, przecież my też możemy w jakiejś części tam partycypować, też możemy pełnić funkcję właścicielskie w jakimś stopniu. To są przecież spółki akcyjne, a więc to nie jest tak żeby to nagle miało zniknąć z mapy naszych zainteresowań. Należy rozmawiać, uważam, w tej sprawie z zainteresowanymi, a deklaracje wsparcia z naszej strony środkami europejskimi, własnymi, mogą istotnie pomóc w dialogu o finansowanie pozabudżetowych zadań metropolii lub gmin. To dotyczy przecież nie tylko WPF-u, nakładów, ale również nakładów na działalność statutową, programową tych instytucji. Daje szansę na rozwój, daje szansę na wsparcie naszych pozostałych jednostek środkami z budżetu województwa w kolejnych latach, no bo jak widzimy WPF to ta możliwość realizowania zadań inwestycyjnych, pomijam już wydatki bieżące, ale zadań inwestycyjnych, no to tam w WPF widzimy zera. Więc to, jeśli się kogoś zobowiąże do przygotowania takiego planu rozwoju jednostki x czy y nie deklarując żadnej pomocy, to znając ten układ podpierania się, czy wspierania środkami budżetowymi, no to też te możliwości tamtych jednostek sprowadzają się do bardzo niewielkich, żeby nie powiedzieć do zera. Przedstawione uwagi i propozycje do Wieloletniej Prognozy Finansowej nie zmieniają faktu jakim jest pozytywna opinia klubu lewicy do rekomendowanego przez Zarząd Województwa dokumentu finansowego. To tyle jeśli chodzi o WPF. Przechodząc do projektu budżetu, to już było też powiedziane, ale warto podkreślić, on zabezpiecza, ten projekt, realizację podstawowych zadań Województwa. Zaplanowane wydatki są wyższe od dochodów, a dla równoważenia budżetu przewidziano przychody w kwocie 244 mln, ale

głównie z kredytu bankowego w wysokości 175 mln zł. To patrzę pod kątem jeszcze lekkiego, że tak powiem, tego oddechu jaki daje ten budżet w zakresie wydatkowania, no ale to już w latach następnych na pewno jak to mówią Czesi *se ne vrati*, bo już takiej sytuacji na pewno korzystnej nie będzie. Tak samo jak i ten wynik budżetu, który zaplanowano wysokości minus 126 mln. Ten budżet, co zauważa klub lewicy, to jest budżet, który ma mimo tych formalnych ograniczeń, ale który ma bardzo ważne pozycje rozwojowe. Inwestycje – była o tym mowa w wystąpieniu Pana Marszałka programowym więc nie ma sensu tego tam już w szczegółach powtarzać, ale ten tabor, te inwestycje na drogach wojewódzkich, ten wkład na modernizację Planetarium, rozbudowa Rept i to co zostało przemilczane, bo traktuję że gdyby się miało nagle coś bardzo źle realizować to wtedy też można by to jeszcze poddać pod zastanowienie, no zresztą jest zapisane, że jest zarezerwowane, są środki na zakup i modernizację budynku na potrzeby Urzędu Marszałkowskiego. To gdzie wzrastają środki była tym mowa wcześniej, więc nie ma już potrzeby powtarzania, natomiast martwi nas też dział 921 – kultura, no bo to widzimy jak w porównaniu rok do roku maleją środki. No i to co się pojawiło w tym załączniku, który określa te nie ujęte zadania, gdzie tam było napisane wyraźnie że to nie są zakupy, tylko to jest utrzymanie bieżące. Nie wiem czy to jest kwota 42 mln, aż w tej wysokości adekwatna do potrzeb, no ale przynajmniej na bazie tego co miały zabezpieczone kwotą ubiegłoroczną należałoby się pochylić. Reasumując – projekt budżetu na rok bieżący spełnia wymogi ustawowe, co pozwala na realizację zadań województwa. Klub opiniuje pozytywnie projekt uchwały w sprawie budżetu i popiera jego uchwalenie.

- **radny Jerzy Gorzelik** – *nikt nie może być spokojny o swoje mienie i życie kiedy obraduje parlament. Któż lepiej nie może zdawać sobie z tego sprawy niż przedstawiciele samorządu ? Autor tych słów, Mark Twain, wyciągnął z nich bardzo daleko idące wnioski przyłączając się do zbrojnej milicji Stanu Missouri, która walczyła o to by stan ten nie był już zależny od parlamentu Stanów Zjednoczonych Ameryki. Nikogo z Państwa nie zachęcam do tego by brać przykład z tej przygody, która była krótkotrwała i zakończyła się dla pisarza dużym rozczarowaniem. Zachęcam jednak do tego by na problem finansów wojewódzkich spojrzeć całościowo i nazywać rzeczy po imieniu. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w rozdziale 7, art. 167 stanowi: *jednostkom samorządu terytorialnego zapewnia się udział w dochodach publicznych odpowiednio do przypadających im zadań*. I dalej w punkcie 4 tego samego art.: *zmiany w zakresie zadań i kompetencji jednostek samorządu terytorialnego następują wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów publicznych*. Po raz kolejny władza centralna – po raz kolejny, bo stało się to już zwykłą praktyką w życiu publicznym Rzeczypospolitej Polskiej – łamie przepisy ustawy zasadniczej. Przyzwyczailiśmy się do tego na tyle, że w*

większości przypadków nie zwracamy na to nawet uwagi. Słowo o owym systemie finansowania w kontekście dokumentów, nad którymi dzisiaj jako Sejmik Województwa Śląskiego się pochylamy. Po pierwsze – wpływy. Niestety, wadliwy system finansowania samorządu, system skompromitowany, sprawia, że Województwo Śląskie nie jest przynajmniej w wystarczającym stopniu beneficjentem obecnej gospodarczej koniunktury. Rosnące wpływy podatkowe niosą ze sobą bowiem konsekwencje w postaci obniżenia subwencji wyrównawczej. Można odnieść wrażenie – i to nie jest uwaga, która odnosi się tylko i wyłącznie do obecnej władzy – że instytucjom centralnym nie zależy na mocnych i stabilnych finansowo regionach. Wielokrotnie słyszeliśmy w ostatnim czasie o sukcesach związanych z uszczelnieniem systemu podatkowego, dotyczy to podatku VAT, który jak wiadomo w całości trafia do budżetu centralnego. Wypada po raz kolejny powtórzyć, bo co roku ta uwaga pada podczas debaty budżetowej, że podatek VAT musi wreszcie stać się także tym dobrem, z którego korzystają samorządy. Teraz słowo o wydatkach i tu przechodzę do owych zadań, tylko przykładowo, które pojawiają się z konieczności w tej agendzie obowiązków samorządu wojewódzkiego. Jak wiadomo musieliśmy zmierzyć się z przekazaniem województwu zadań związanych z wycinką drzew, co oczywiście implikowało wzrost zatrudnienia. To co czeka nas w tym roku, to prowadzenie rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami. Z tym oczywiście wiąże się pewnie wpływy do budżetu, ale one nie będą równoważyć kosztów, które poniesie województwo, co stanowi jawne naruszenie cytowanego już przeze mnie przepisy Konstytucji. Ktoś może powiedzieć, że to nie są wielkie kwoty, ale zastanówmy się nad tym ile takich kwot tworzy całą sumę, która dodatkowo obciąża finanse wojewódzkie w ostatnich latach. Skoro mowa o biurokracji, w ciągu ostatnich 5 lat zatrudnienie w Urzędzie Marszałkowskim wzrosło o blisko 200 etatów. Po części wzrost zatrudnienia z pewnością wynika z przekazywania zadań o jakich mówiłem choćby przed chwilą, jednak w całości sędzę, że to jest obszar, nad którym warto pochylić się pracując nad efektywnością, co oczywiście wiązać się musi także z odpowiednią motywacją finansową dla urzędników, ale pytanie czy dla tak licznych? Skoro mówimy już o biurokracji warto przyjrzeć się także problemom powierzchni biurowych. Zakładamy w dokumentach, które poddane zostaną dzisiaj pod osąd Sejmiku zakup budynku, który historycznie i pierwotnie funkcjonalnie stanowił całość z tym obiektem, w którym obradujemy. Należy oczywiście mieć nadzieję na to, że w trzyletniej perspektywie ten zakup się opłaci i województwo w efekcie zaoszczędzi na wynajmie powierzchni biurowych, często znajdujących się w fatalnym stanie i wymagających nakładów finansowych. Warto jednak zwrócić uwagę także na to, iż takie powierzchnie pozostają w dyspozycji części instytucji kultury, powierzchnie niewykorzystane. Tutaj konkretny przykład to słynny budynek Muzeum Śląskiego na Korfantego w Katowicach.

Myślę, że większość z nas śledzi perypetie związane z przekazaniem go na potrzeby władz metropolii, ale także Biblioteka Śląska dysponuje w końcu powierzchniami w dużym stopniu niezagospodarowanymi obecnie na ulicy Francuskiej i także w jakiejś części na ulicy Lompy. Oczywiście te powierzchnie pozostają w dyspozycji dyrektorów instytucji kultury, niemniej jednak musimy wziąć pod uwagę, że samo ich utrzymanie generuje koszty i warto o tym pamiętać w kontekście dotacji dla naszych instytucji. Bez wątplenia wypada przyłączyć się tutaj do tych głosów niepokoju dotyczących kondycji finansowej instytucji kultury. Niemniej jednak tu widzimy obszar, w którym można dokonać ograniczeń wydatków i o tym w perspektywie kolejnego budżetu warto pomyśleć ... Drugi obszar, który wiąże się z pewnymi szansami finansowymi, ale także zagrożeniami, to relacje z metropolią. Mój poprzednik wskazywał tutaj na rozmaite możliwości finansowe związane z przekazywaniem zadań innym jednostkom samorządu, zapewne będzie to trudne w przypadku tych jednostek, które okrzepły, które mają własną politykę i z którymi od lat spieramy się o to kto powinien czym zarządzać. Jednak w przypadku metropolii sytuacja jest nieco inna, to nowa struktura, a więc i nowe szanse – szanse, ale także i pewne zagrożenie. Przede wszystkim wydaje się, iż nawet już w perspektywie tego roku powinniśmy ową metropolię, która jakby nie funkcjonuje w tym horyzoncie dokumentów o jakich dzisiaj mowa, powinniśmy metropolię widzieć jako partnera, który zgodnie ze swoimi deklaracjami dotyczącymi transportu publicznego przejmie na siebie część ciężarów finansowych związanych z obsługą pasażerskiego ruchu kolejowego. Trudno wyobrazić sobie rozwiązanie problemów transportu zbiorowego na terenie metropolii bez odpowiedniego doinwestowania kolei. Metropolia jest tutaj absolutnie naturalnym partnerem. Wydaje się, że ten potencjał na starcie nie zostaje właściwie wykorzystany. Istnieje niebezpieczeństwo, także finansowe, związane z funkcjonowaniem metropolii niejako obok województwa. Nie muszę przekonywać Państwa Radnych, że rozmaite posunięcia promocyjne związane z transportem zbiorowym autobusowym mogą generować koszty dla samorządowego przewoźnika kolejowego jakim są *Koleje Śląskie*. Tu wypada do władz metropolii zaapelować o koordynację tych działań, bo wydaje się, że ich w tych pierwszych miesiącach funkcjonowania brakuje. Ale chciałbym zwrócić uwagę też na inne potencjalne zagrożenia dla naszych instytucji. Zapewne część z nas słyszała o pomysle uruchomienia w jednym z miast metropolii oceanarium, które będzie naturalną konkurencją dla naszej instytucji jaką jest *Ogród Zoologiczny*. Inaczej niż we Wrocławiu, gdzie władze miejskie wymusiły podobną inwestycję w granicach ogrodu zoologicznego, u nas jest to inicjatywa, która nijak nie wpisuje się w funkcjonowanie tej instytucji i będzie, nie czarujmy się, stanowić dla niej konkurencję wpływając na obniżenie wpływu z biletów. To są być może szczegóły, ale one dotyczą pewnej głębszej filozofii współpracy, kooperacji lub jej braku między metropolią a

Województwem Śląskim. Jeżeli szukać gdzieś oszczędności to zapewne także w obszarze promocji, na co zwracali uwagę po części moi przedmówcy. Te kwoty rzeczywiście są wysokie, bo to nie tylko blisko 2 mln na promocję logo i herbu województwa śląskiego, ale także kwota ulokowana w jednej z instytucji kultury, mianowicie w *Ars Cameralis* – 3 mln 350 tys. zł. Do tego promocja gospodarcza – 1,5 mln. To są środki rzeczywiście spore i warto zawsze rozważyć czy w takiej a nie innej sytuacji finansowej województwa ta wysokość jest uzasadniona. Pewien szczegół, do którego się odniosę, szczególnie jeżeli chodzi o kwoty – podróże zagraniczne – bodajże kwota 300 tys. zł. Ostatnio mieliśmy okazję głosować uchwałę dotyczącą współpracy z jednym z regionów w Indiach i wtedy zadałem pytanie o pewną szerszą filozofię współpracy zagranicznej. Jeżeli w tych odległych destynacjach partnerów przybędzie to i koszty związane z obsługą tej współpracy będą rosły, natomiast wydaje mi się, że nieco zaniedbane zostały te bliższe kierunki, które wiązały się tradycyjnie z tą najbardziej intensywną współpracą i chyba warto tą kwestię przemyśleć. Moi przedmówcy skupiali się także na kwestiach związanych z utrzymaniem tego flagowego obiektu, który został niedawno oddany do użytku, mianowicie *Stadionu Śląskiego*. Tu jest mowa o kwotach 18,5 mln plus 6 mln na rozmaite przedsięwzięcia, które są oczywiście potrzebne, bo *Stadion Śląski* powstał po to by żył i cieszył mieszkańców naszego regionu. Jest to jednak kwota oczywiście spora co powinno skłaniać do refleksji. Być może ona nie przyniesie żadnych zaskakujących wniosków nad strukturą zarządzania tym obiektem w przyszłości, być może wyłonienie komercyjnego operatora nie będzie tym właściwym rozwiązaniem. Może warto dokonać symulacji jakie byłyby koszty powrotu do formuły zarządzania przez jednostkę budżetową. To oczywiście miałyby pewne swoje negatywne konsekwencje finansowe, ale w pewnej perspektywie być może byłoby opłacalne. To są niewątpliwie te obszary, nad którymi warto się pochylić. Ja przedstawiam przede wszystkim te uwagi krytyczne, ponieważ moi koalicyjni przedmówcy szerzej mówili też o mocnych stronach WPF i budżetu. Zapewne nie mógłbym się podpisać pod zdaniem, że klub Ruchu Autonomii Śląska w pełni popiera te dwa projekty, bo uwagi, które tutaj przedstawiłem, niewątpliwie obniżają ocenę całości, ale ocena dostateczna też jest oceną pozytywną. I końcowa uwaga dotycząca raczej przyszłości. Wydaje się, że w sytuacji, w której wychodzimy z tej największej w ostatnich latach inwestycji jaką była modernizacja *Stadionu Śląskiego*, istnieje potrzeba pewnej zmiany paradygmatu myślenia o budżecie, czy w ogóle o finansach województwa. Musimy w większym stopniu skupić środki tam, gdzie istnieje szansa i potrzeba realnej poprawy jakości życia mieszkańców naszego województwa. I wydaje mi się, że dwa takie obszary są obszarami szczególnie wymagającymi naszej troski. To jest zbiorowy transport publiczny, przede wszystkim transport kolejowy, oraz edukacja, o której zbyt wiele tutaj nie mówimy, ale która tak naprawdę jest kluczem do rozwoju w dłuższej perspektywie, a taką

odpowiedzialny samorządowiec także musi uwzględniać. I mam nadzieję, że jako Samorząd Województwa Śląskiego będziemy mieli szansę samodzielnego kreowania tego sposobu myślenia o finansach i wynikającej z tego sposobu myślenia polityki. Mam nadzieję, choć nie jestem pewien w związku z rozszerzeniem uprawnień Regionalnej Izby Obrachunkowej, być może to ostatnia tego typu dyskusja, którą odbywamy na tej sali i ta za rok w nowym składzie Sejmiku Województwa Śląskiego będzie przebiegała zasadniczo inaczej, choć też pod dyktando RIO.

- **radny Zbigniew Przedpełski** –...Szanowni Państwo ! Przyznam się, że z pewnym zdziwieniem przesłuchiwałem się tej dyskusji, bo chyba po raz pierwszy będę mógł się w trakcie dyskusji budżetowej jako reprezentant opozycji zgodzić z tyloma tezami wygłoszonymi tu przez moich przedmówców, bo powiało nawet optymizmem w trakcie tego pierwotnego wystąpienia, bo jak się okazuje będą wolne środki, nie potrzebujemy tak dużego kredytu jak zakładano. Tutaj bardzo dziękuję bezpośredniemu przedmówcy, no okazało się, że jak wynika z tego wystąpienia, tkwią rezerwy w instytucjach kultury, są tam niewykorzystane pomieszczenia, myślimy intensywnie i twórczo co zrobić ze *Stadionem Śląskim* – wreszcie mam przyjemność być radnym w kadencji kiedy ten stadion został ukończony, to historyczna chwila, na pewno powód do dumy, myślę że dla nas wszystkich, nie tylko dla Zarządu. Tutaj słyszałem słowa troski, twórczej zadumy, że może coś zrobić z Górnośląskim Przedsiębiorstwem Wodociągów, które na pewno powinno się jakoś spinać biznesowo. No przecież, Szanowni Państwo, majątku województwa, no to nie musi być zrzutka jak gdzieś to słyszałem takie sformułowanie, nie do wszystkiego trzeba się dorzucać. Wodociągi powinny oscylować na granicy opłacalności. Podobnie czy trzeba dopłacać do kolei ? Czy nie ma przedsiębiorstw przewozowych, które funkcjonują non-profit, czy nawet przynoszą znaczące, są bardzo intratne dla ... No oczywiście *Koleje Śląskie* powstały zdaje się jako pomysł na intratny biznes, bardzo przepraszam Panie Prezesie, mówię o zamierzonych czasach, dawno przed objęciem przez Pana, przed przejściem zarządzania tym przedsiębiorstwem, zresztą o ile pamiętam w dziejach GPW S.A. też zdaje się występuje podobny wątek biznesowy, z tym że w każdym przypadku chodziło tu o biznes, który niekoniecznie przynosił jakieś przychody dla województwa. Dziękuję przedmówcy z PSL-u, padł tam wyraz troski o instytucje kultury, podzielany przez nas, tylko ja się pytam czy do każdej instytucji kultury trzeba na Boga dopłacać bez końca ? Czy teatry na Broadwayu, w większości prywatne, są utrzymywane przez władze miasta Nowy Jork ? O ile się orientuję przemysł rozrywkowy jest jednym z najbardziej dochodowych, z najbardziej rentownych, a my wszystko rozpatrujemy w takich kategoriach finansowania. No, niestety jak się wymaga, jak się do wszystkiego daje bez końca dotacje, no to później jest tak, że nie wykorzystuje się na przykład rezerw, czy możliwości

wynajmu powierzchni, czy innych szans dostępnych dla instytucji kultury choćby, żeby ulżyć w tym budżecie wojewódzkim. Proszę Państwa ! Czy *Stadion Śląski* został zbudowany przez nas, chciałoby się powiedzieć kolejne kadencje, no bo tych radnych tu się przetoczyło, czy wszyscy budowali ten stadion z myślą o dopłacie ? Czy nie ma na świecie stadionów, które zarabiają na sobie ? No oczywiście były tu głosy, zanotowałem taki głos, że nie wiadomo czy rozsądne są wszystkie kwoty przewidziane na promocję. No jeżeli traktujemy promocję jako jakieś źródło nieefektywnego wydawania pieniędzy to być może, ale promocja *Stadionu Śląskiego*, no jeżeliśmy to ukończyli, to absolutnie i pod żadnym pozorem nie wolno oszczędzać, przynajmniej w tym początkowym okresie, na promocję. No tu się musi coś zacząć dziać na tym stadionie. Chyba że ma się nic nie dziać i potem trzeba będzie myśleć nad oddaniem go za bezcen, w czyje ręce nie wiem, ale sprywatyzowaniem, no ale nawet jeżeli chce się oddać za uczciwą sumę jakiemuś operatorowi na korzystnych warunkach, trzeba najpierw zadbać o promocję żeby to przy rozruchu ... To jest najbardziej elementarna zasada jakiegokolwiek biznesu, zresztą nawet samo to sformułowanie *promocja* stąd się bierze, chodzi o promowanie, o wyłożenie nakładów żeby coś zaczęło funkcjonować i może z tego stadionu, tak jak z wielu tego typu obiektów, uda się wypracować przychody dla województwa i to by pozwoliło jakoś optymistycznie patrzeć w przyszłość. Natomiast niestety tutaj, no dlaczego z taką przyjemnością się przysłuchiwałem ? Zdaje się dlatego, że pierwszy raz Regionalna Izba Obrachunkowa musiała się odezwać żeby potwierdzić to co myśmy przez 3 lata na tej sali, przy poprzednich dyskusjach to powtarzali jako radni opozycji, że dalsze branie kredytów w nieskończoność ... No wracając do głosu optymistycznego, chyba z Zarządu Województwa słyszałem, że pojawią się wolne środki, wzięliśmy mniej kredytu, jak żeśmy planowali. No jeżeli wzięto mniej kredytu jak planowaliśmy, to najprawdopodobniej zostały niewykonane wydatki. Przekonamy się o tym za parę miesięcy przy ocenie wykonania budżetu. Po tym wystąpieniu ja mam podejrzenie graniczące z pewnością, że wydatki na ten rok znów nie zostały wykonane, ale Szanowni Państwo Radni, czy zadaniem władzy samorządowej, czy zadaniem władzy publicznej jest oszczędzanie ? Zadaniem władzy publicznej, czy to samorządowej, czy centralnej w państwie jest wykonanie budżetu, jest zapewnienie społeczeństwu określonej porcji założonych dóbr. Uchwalany budżet jest nic innego jak właśnie założenie wielkości tej porcji, jakości. I jeżeli po raz któryś nie wykonuje się założonych wydatków, to przepraszam, co my przekazujemy temu województwu ? Znakomitym przykładem tego jest właśnie udzielanie dotacji idących w setki milionów złotych niektórym instytucjom kultury, gdzie mamy na jednym biegunie instytucje wymienioną przez mojego przedmówcę reprezentującego klub PSL, bez wątpienia instytucja wybitna, promująca polskość, promująca te zadania, o których mówiliśmy zawsze, a na drugim biegunie ? No przepraszam bardzo, ale czy

opera rzeczywiście nie może zarobić na sobie ? Proszę się przyjrzeć Metropolitan Opera Australia żeby wielkich słów ...[głosy z sali, poza nagraniem]... proszę ? ...

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – proszę umożliwić wypowiedzenie się Panu Zbigniewowi Przedpełskiemu...
- **radny Zbigniew Przedpełski** –...zgadzam się, że skala może nie ta, no ale jak się tak przyjrzymy, to proszę Państwa, skala tej usługi też nie ta, bo w dowolnym miejscu świata opera to przede wszystkim to są niesamowite przedsięwzięcia scenograficzne. Ja patrząc w naszych teatrach to czasami naprawdę nabiera się wątpliwości czy to nie jest jakieś opakowanie zastępcze jeśli chodzi o scenografię. No nic dziwnego, że później trudno zbilansować to ... no nikt nie kupi biletu za 300 funtów do Opery Śląskiej, ale z samego punktu widzenia, co do zasady, funkcjonowanie tych instytucji nie musi pochłaniać aż tyle dotacji. Tak jak wspomniałem, nie mam nic przeciwko dotacjom dla instytucji wybitnych, które powinniśmy i musimy utrzymywać. Panie Przewodniczący ! Zostałem upoważniony przez klub radnych Prawo i Sprawiedliwość do zgłoszenia wniosku w sprawie poprawki do tegorocznego budżetu. Prawie identyczny wniosek zgodnie z procedurą złożyłem w trakcie Komisji Budżetu i Finansów, zdobył on poparcie niecałego mojego klubu – przyjęcie poprawki polegającej na zmniejszeniu wydatków bieżących w dziale 921, rozdział 92106 o kwotę 11 mln 10 tys. 148 zł, to znaczy kwotę dotacji podmiotowej na dofinansowanie funkcjonowania i działalności statutowej Teatru Rozrywki w Chorzowie. Zwiększeniu wydatków bieżących w dziale 921, rozdział 92109 o kwotę 1 mln 765 tys. 210 zł pozwalającą na zwiększenie dotacji podmiotowej na dofinansowanie funkcjonowania i działalności statutowej Regionalnego Ośrodka Kultury w Bielsku-Białej do kwoty łącznej 3 mln 530 tys. 420 zł i zwiększeniu wydatków bieżących w dziale 920, rozdział 92601 o kwotę 9 mln 244 tys. 938 zł pozwalającą na zwiększenie dotacji na zadania z zakresu kultury fizycznej z przeznaczeniem na dofinansowanie prowadzenia działalności kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej na *Stadionie Śląskim* w 2018 roku. Uzasadnienie – Teatr Rozrywki w Chorzowie jest instytucją kultury Województwa Śląskiego systematycznie dofinansowaną ze środków publicznych, która na przestrzeni ostatnich lat pochłonęła z budżetu Województwa znacząco ponad 100 mln zł dotacji systematycznie przynosząc straty na działalności. Tymczasem jak jednoznacznie wynika z treści odpowiedzi na jedną z interpelacji złożonych dnia 17 sierpnia 2017 roku oraz wypowiedzi jednego z radnych na sesji numer XLI w dniu 28 sierpnia 2017, Pan Dyrektor Dariusz Miłkowski jest człowiekiem przedsiębiorczym, potrafiącym zarabiać dla teatru poprzez wystawianie spektakli, na które bardzo drogie bilety zostają wyprzedane jeszcze zanim rusza ich reklama, a prowadzenie działalności Teatru Rozrywki

w Chorzowie nie wymaga wydatkowania środków z budżetu Samorządu Województwa Śląskiego. Wymieniona instytucja promowała w 2017 roku twórczość zaangażowaną światopoglądowo o zabarwieniu przeciwnym określonej religii, a dofinansowanie takiej działalności ze środków publicznych będzie stanowić naruszenie zasady bezstronności władz publicznych w Rzeczypospolitej Polskiej w sprawach przekonań religijnych światopoglądowych i filozoficznych, określonej w art. 25 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku. W kolejnej interpelacji z dnia 16 października 2017 jedna z Pań Radnych ...przepraszam, Pani Przewodnicząca Sejmiku zwróciła uwagę na pogłębiające się od wielu lat niedofinansowanie Regionalnego Ośrodka Kultury w Bielsku-Białej, który nie może wykorzystać potencjału swoich pracowników ze względu na brak środków na działalność merytoryczną i w którym problemem jest brak wzrostu wynagrodzeń pracowników, co powoduje odpływ bardziej wartościowych członków kadry do innych instytucji oraz brak możliwości pozyskania nowych, zwłaszcza takich, którzy posiadają wysokie kompetencje co jest najbardziej dostrzegalne wśród pracowników technicznych oraz informatyków, grafików, a także osób odpowiedzialnych za promocję. Praca w wymienionej instytucji kultury przestaje być powodem do dumy i nobilitacją, zaś konieczność podnoszenia dotacji podmiotowych dla przedmiotowej instytucji z powodu wzrostu płacy minimalnej jest tego bardzo dobitnym i smutnym przykładem, zwłaszcza że dotyczy również pracowników merytorycznych. Nie ulega zatem wątpliwości, że zwiększenie dotacji podmiotowej o proponowaną kwotę umożliwi rozwiązanie nabrzmiałych i ważkich problemów poruszanych we wspomnianej interpelacji. *Stadion Śląski* jest obiektem poddanym na przestrzeni ostatnich lat długiej i kosztownej rewitalizacji, która pochłonęła łącznie ponad 900 mln zł i podczas której wyrosło całe pokolenie mieszkańców, którzy nie byli świadkami rozgrywanych imprez i którym obca jest legenda tego zasłużonego dla sportu polskiego obiektu. Przyznanie wnioskowanej dotacji umożliwiającej dofinansowanie organizowanych atrakcyjnych imprez z pewnością ułatwi należyte wykorzystanie obiektu oraz jego należytą promocję w świadomości społeczeństwa. Zważywszy powyższe fakty wnioskowana poprawka jest w pełni uzasadniona. Dziękuję Pani Przewodniczący, przekazuję wniosek na piśmie.

- **radny Bronisław Korfanty** – od momentu kiedy zostałem radnym w corocznej dyskusji zawsze zabierałem głos dotyczący Wieloletniej Prognozy Finansowej, a także budżetu na kolejne lata. Budżet dość dokładnie omówił Pan Radny Czarnynoga, ja skupię się na Wieloletniej Prognozie Finansowej. Ustawa o finansach publicznych nadaje Wieloletniej Prognozie Finansowej status równorzędny względem uchwały budżetowej jednostek samorządu terytorialnego. Można zatem powiedzieć, że Wieloletnia Prognoza Finansowa

to w istocie uproszczona wersja budżetów na następne lata. Powiązanie Wieloletniej Prognozy Finansowej z budżetem roku bieżącego wynika bezpośrednio z art. 229 ustawy o finansach publicznych, który określa, że wartości przyjęte w prognozie oraz w budżecie powinny być ze sobą zgodne. Dokument ten powinien służyć do sprawnego zarządzania finansami województwa w perspektywie zarówno krótkiego, jak i długiego okresu. Analiza danych zawartych w Wieloletniej Prognozie Finansowej powinna informować o kondycji finansowej województwa w przyszłości. Niestety w przypadku Województwa Śląskiego tak nie jest, gdyż prognozy finansowe przedstawiane przez Zarząd Województwa radnym Sejmiku w poprzednich latach nieraz całkowicie rozmijały się z rzeczywistością. Ja mam przed sobą swoje wystąpienia, które miałem w grudniu 2015 roku przy okazji omawiania budżetu na rok 2016 oraz wystąpienie z 19 grudnia 2016 roku przy omawianiu budżetu na rok 2017. Ja kilka zdań zacytuję z tego mojego wystąpienia. Kiedy omawialiśmy sprawę przychodów województwa po raz pierwszy pojawiła się informacja, że rok 2016 będzie pierwszym rokiem, w którym będzie nadwyżka budżetowa. Mówiono o tym, że będzie to kwota 19 mln zł. Jednak te prognozy nie sprawdziły się kompletnie, wiemy że w kolejnej prognozie była przewidziana już strata 163 mln zł. Zastanawiałem się wtedy komu potrzebne są takie prognozy, które poprzedniego roku mówią, że będziemy po raz pierwszy od wielu lat mieć nadwyżkę, w następnym roku te dane dotyczące wyniku finansowego są diametralnie różne. W podsumowaniu tego wystąpienia powiedziałem, że nasuwa się wiele pytań, z których dwa są chyba najważniejsze: czy na podstawie tak diametralnie różniących się od siebie danych z ostatnich dwóch prognoz, o których mówiłem, finansowych, możemy opierać strategię rozwoju województwa śląskiego na następne lata i podejmować jakiegokolwiek decyzje? Czy na podstawie błędnych prognoz możemy efektywnie zarządzać finansami województwa? Napisałem, że odpowiedź jest oczywiście jedna: nie możemy tego robić na podstawie takich prognoz. To był rok 2016. W następnym roku, kiedy omawialiśmy rok 2017, ja zacytuję znowu pewne informacje. Pisałem wtedy, że oczywiście wiem, że przedstawione dane zawarte w prognozie z danego roku w porównaniu z prognozą poprzednią mogą w jakiś nieznaczny sposób różnić się od siebie, ale gdy zapoznałem się z danymi zaprezentowanymi w tej prognozie w odniesieniu do prognozy z ubiegłych lat, stwierdziłem że to diametralnie różne dane. I tak w prognozie na lata 2015-2025 przewidywano, że w 2017 roku wynik budżetu wyniesie, będzie nadwyżka 87 mln zł. W następnej prognozie, którą nam przedstawiono na lata 2016-2025, mówiono, że będzie jeszcze nadwyżka budżetu w wysokości około 80 mln zł. W trzeciej prognozie na lata 2017-2030 mówiono już o tym, że nie będzie żadnej nadwyżki, tylko będzie niedobór wysokości 163 mln zł. Z tego co widziałem analizując informacje przesłane przez Sejmik rzeczywiście strata będzie, czy niedobór za 2017 rok będzie, tylko chyba nieco niższy niż te 163 mln. Z przeprowadzanej analizy

wynikało, że poziom dochodów i wydatków w dwóch poprzednich latach, w poprzednich prognozach kształtowano w taki sposób aby pokazać, że w 2017 roku stan finansów będzie na dobrym poziomie. Zapewniano także o tym w odniesieniu do 2016 roku, o czym wcześniej mówiłem. W prognozie na lata 2015-2025 miało to być 87 mln nadwyżki, o czym mówiłem, później 80 mln, a jak wiadomo te prognozy zakończyły się wielką klapą i z zapowiadanej nadwyżki będzie w 2017 roku strata. Ja chciałem odnieść się jeszcze do danych, które wyciągnąłem sobie, dotyczące Wieloletniej Prognozy Finansowej na 2018 rok. Otóż w tej prognozie, tej najwcześniejszej 2015-2025, mówiono, że w 2018 roku będzie nadwyżka 129 mln, w następnej prognozie na lata 2016-2025, że będzie to 135 mln, w kolejnej prognozie na lata 2017-2030 miało to być 112 mln zł, ale już w tej prognozie, którą otrzymaliśmy 15 listopada ubiegłego roku mówiono nam, że nie będzie żadnej nadwyżki, tylko będzie kolejny rok z niedoborem, zakończymy w wielkości 163 mln zł, co w tej prognozie, która została poprawiona skończyć się powinno na 126 mln niedoboru. Tak, że kolejny rok tak to przebiega – poprzednie lata planujemy będzie nadwyżka, będzie nadwyżka, będzie nadwyżka, ostatni rok wygląda zawsze to tak, że jest strata, czy też niedobór. Szanowni Państwo ! I tutaj mam jeszcze dane też dotyczące 2019 roku, które sobie też wyciągnąłem z poprzednich prognoz. No więc sytuacja kształtuje się podobnie. W pierwszej prognozie nadwyżka 129 mln, w drugiej 135 mln, w trzeciej 121, później 185 mln i w ostatniej prognozie znowu przewidujemy, że w 2019 roku będzie to nadwyżka w wysokości 83 mln zł. Jaki będzie efekt tego ? Dla mnie jest on oczywisty, że będzie to znowu kolejny rok, który zakończymy niedoborem. I zastanawiam się po co robimy taką prognozę, z której nic nie wynika, ale na szczęście ten problem, pomimo moich w poprzednich latach wystąpień w tym temacie, zauważyła Regionalna Izba Gospodarcza [Obrachunkowa], z czego rzeczywiście się cieszę, bo ja tu mówiłem, mówiłem ... a Korfanty znowu coś tam mówi o tej Wieloletniej Prognozie Finansowej i zauważyła to Regionalna Izba Obrachunkowa, że jest to dokument tak samo ważny jak projekt budżetu i nim się trzeba też poważnie zajmować, a nie tylko projektem budżetu.

- **radny Tomasz Bednarek** – ta dyskusja już dzisiaj dość długo trwa na temat wieloletniej prognozy, na temat budżetu. Wiele zostało powiedziane, dlatego myślę, że nie będę dużo czasu Państwu zajmował, jakoś bardzo wchodził w szczegóły. Jaki ten budżet jest, który za chwilę mamy uchwalić, to opisała nam opinia, właściwie trzy opinie Regionalnej Izby Obrachunkowej, która wydała negatywne opinie i uzasadniła to, tak jak przedstawiał to Pan Marszałek, tak jak dostaliśmy w dokumentach. Ale jaki ten budżet jest zostało także tutaj dzisiaj powiedziane w trakcie wystąpień i o dziwo bardzo dobrze o tym budżecie wypowiedział się tylko szef klubu Platformy Obywatelskiej, a negatywnie o tym budżecie wypowiedzieli się przedstawiciele wszystkich

pozostałych klubów. Dziwi to, że mimo znaczących zastrzeżeń jakie Polskie Stronnictwo Ludowe, Ruch Autonomii Śląska, czy Sojusz Lewicy Demokratycznej mają do tego budżetu, będą głosować za tym. Cóż, więzy koalicji chyba są tak mocno związane, że nie pozwalają wam głosować przeciwko albo przynajmniej wstrzymać się przeciwko temu budżetowi. Chciałem jednak kilka takich słów podsumowania i kilka takich moich opinii dotyczących tego budżetu. Oczywiście wysokie zadłużenie Województwa widzimy na każdym kroku. Zmiany, które Zarząd zaproponował do projektu budżetu, obniżające zadłużenie, obniżające wydatki idą oczywiście w dobrym kierunku, martwi nas jednak, mnie przynajmniej martwi, to że nie do końca chyba tnąc wydatki bieżące, tnąc w poszczególnych działach, Zarząd zauważył gdzie jest jeszcze zapas, z którego można skorzystać. Mamy 20 mln zł obniżonych w dziale 600 – *transport i łączność*, a więc obniży się stan utrzymania dróg naszych wojewódzkich, które i tak nie są w dobrym stanie. Z drugiej strony mamy znaczący wzrost wydatków w dziale 750 – *administracja publiczna*, bo kilkanaście milionów złotych zwiększają się wydatki w stosunku do budżetu na rok 2017. Jednocześnie korekta wynikająca z negatywnej opinii RIO na tym dziale jest, można powiedzieć, symboliczna, a szczególnie symboliczna wydaje się korekta na wydatkach dotyczących promocji województwa śląskiego, gdzie zmniejszenie tych wydatków mamy o kwotę 12 tys. 602 zł, przy całościowej korekcie wydatków wynoszącej ponad 37 mln zł. Warto tutaj zauważyć, że jednocześnie w stosunku do 2017 roku wydatki wzrosły dwukrotnie, ponieważ w budżecie, który przyjmowaliśmy na rok 2017, wydatki związane z promocją województwa śląskiego w dziale 750, to wydatki wynoszące 7 mln 300 tys. zł, a wydatki, które mamy zaplanowane w budżecie na rok 2018, tylko w tych trzech pozycjach dotyczących promocji, czyli zadania związane z promocją województwa śląskiego, wdrażanie komunikacji marketingowej w zakresie atrakcyjności województwa śląskiego oraz wydatki na biuro prasowe, czyli też pośrednio związane z podobną działalnością to 14,5 mln zł, czyli ponad dwukrotnie zwiększają się wydatki na promocję i w momencie kiedy Zarząd otrzymuje negatywną opinię budżetu nie zauważa tam rezerw, na których mógłby te wydatki ciąć w dół. I Pan Marszałek mówił tutaj o dwóch pozycjach związanych z promocją, dlaczego te wydatki są duże. Po pierwsze mówił o promocji województwa w Brukseli poprzez nowe stowarzyszenie, które zostało zawiązane w ubiegłym roku, ale te wydatki związane ze składką na to stowarzyszenie nie są wliczone w tą pozycję i są na poziomie dokładnie takim jak zeszłym roku, czyli na poziomie 1,4 mln zł. I Pan Marszałek mówił o tym, że konieczne jest promowanie nowo otwartego, po latach otwartego *Stadionu Śląskiego*, ale wydatki na utrzymanie i na organizację imprez na tym obiekcie to także nie jest ta pozycja, o której ja mówię, bo one są zamieszczone w dziale 926 i tam jest około 24 mln zł, w tym 6 mln zł jedynie związanych na organizację imprez na tym obiekcie. Tak, że jak najbardziej zgadamy się z tym – ja także osobiście zgadzam się z tym – że

po latach otwarty stadion wymaga nakładów i wymaga finansowania imprez, które tam zostały otwarte, jednak zwracam uwagę i zwracam na to za każdym razem kiedy występuję w debacie na temat budżetu, na sposób planowania. I znowu po raz kolejny, niestety, muszę zwrócić uwagę na to, że te planowanie i rozsądne myślenie o wydatkach województwa w kolejnych latach jest na niewystarczającym poziomie. Ja w trakcie prac komisji opiniujących budżet zadałem kilkanaście, jeśli nie kilkadziesiąt pytań dotyczących poszczególnych pozycji budżetowych, w różnych działach, w szczególności pytania moje dotyczyły sposobu kalkulacji wydatków na poszczególne zadania, które są realizowane. Szanowni Państwo ! Ci Państwo Radni, którzy byli na tych komisjach, to wiedzą że na tylko nieliczne pytania uzyskałem odpowiedź w trakcie posiedzenia komisji. Przedstawiciele Pana Marszałka nie byli w stanie odpowiedzieć w trakcie prac nad tak ważnym dokumentem jak dane pozycje budżetowe zostały skalkulowane i dlaczego wynikają na przykład wzrosty wydatków na poszczególne zadania, w tym wydatki na promocję. Oczywiście obiecano mi, że tę informację otrzymam pisemnie i otrzymałem pisemnie, jednak uzasadnienia, które otrzymałem niestety nie wnosiły żadnej nowej wiedzy do tego w jaki sposób Zarząd planuje wydatki i planuje poszczególne zadania. Dlatego tak kończąc i podsumowując chciałem przytoczyć uzasadnienie, jedną z odpowiedzi, którą otrzymałem na Komisji Rozwoju i Zagospodarowania Przestrzennego. Kiedy zadałem pytanie o to w jaki sposób zostały skalkulowane wydatki i na co zostaną przeznaczone wydatki w jednej z pozycji w dziale 600 dotyczącej transportu, gdzie w jednej pozycji mamy około 195 mln zł na projekty związane z finansowaniem inwestycji na drogach wojewódzkich – i tu mamy ... chyba wszystkie nasze numery dróg wojewódzkich wymieniłem. I zadałem pytanie jakie drogi w pierwszej kolejności będą realizowane z tego zadania, jakie inwestycje, na jakie odcinki, itd. I odpowiedź, którą otrzymałem, proszę Państwa zszokowała mnie bardzo i przytoczę ją tutaj. Otrzymam odpowiedź taką: *ale przecież to jest worek, z którego będziemy wyciągać odpowiednie inwestycje, które nam przyjdą do głowy w ciągu roku* – i taki chyba jest ten budżet.

- **Wicemarszałek Michał Gramatyka** – dzisiaj jest najbardziej depresyjny dzień roku podobno. Chciałem podziękować wszystkim tym, którzy nie dali się dotknąć tej depresji, w szczególności chciałem podziękować za bardzo merytoryczne wypowiedzi szefów klubów, a wśród tych wypowiedzi chciałem bardzo podziękować mojemu koledze zza miedzy, Panu Radnemu Piotrowi Czarnynodze za podjęcie merytorycznej krytyki, ale ta krytyka i ta dyskusja z Panem zawsze jest na pewnym określonym, dobrym poziomie. To jest bardzo komfortowe dla nas jako osób, które wychodzą dzisiaj do Państwa z prośbą o przyjęcie tego dokumentu, który będzie precyzował wydatki i dochody Województwa Śląskiego na 2018 rok, trwający. Proszę pozwolić, że do paru wątków odniosę się w swojej wypowiedzi, postaram się też żeby ona nie była

zbyt długa. Oto w jednej z wypowiedzi w dyskusji usłyszeliśmy, że nie dało się tym razem zastosować racji większości, że nie dało się tym razem mechanicznie przegłosować tego dokumentu wykorzystując większość, którą ma koalicja szczęśliwie rządząca tym województwem od wielu lat. Otóż dało się zastosować rację większości ! Mogliśmy ten budżet mimo negatywnej opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej uchwalić zdaje się 17, czy 18 grudnia i bylibyśmy zgodni z ustawą o finansach publicznych, bylibyśmy również zgodni z procedurą wewnętrzną uchwalania budżetu obowiązującą w województwie śląskim, tylko nie chcieliśmy tego robić po to żeby dostosować te dokumenty, z którymi dzisiaj wobec Państwa wychodzimy, do wytycznych, do uwag, które usłyszeliśmy w toku postępowania kontrolnego, w toku właśnie tej negatywnej opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej. I w tym kontekście odnosząc się do kolejnej wypowiedzi bardzo sobie cenię to, że mój kolega z klubu radnych Prawa i Sprawiedliwości powiedział, że Wieloletnia Prognoza Finansowa daje mu poczucie bezpieczeństwa, mimo pewnej radykalnej zmiany prognoz, która tam została zastosowana. Argumentem *in plus* Pańskiej wypowiedzi, również jako argument na korzyść Zarządu Województwa Śląskiego, przyjmuję to zaskoczenie zmianą prognoz w zakresie dochodów. Proszę zważyć, że ta zmiana prognoz w zakresie dochodów nie wynika z kreatywnej księgowości, ani z jakichś nadprzyrodzonych umiejętności towarzyszących Pani Elżbiecie Stolorz-Krzysz, pełniącej funkcję skarbnika naszego województwa, tylko wynika z zastosowania nieco innych współczynników przeliczania tych dochodów. Oto w miejsce bezpiecznych współczynników plasujących się na poziomie 2 % wzrostu dochodów z PIT, z CIT, zastosowaliśmy rekomendowane przez Ministerstwo Finansów rządu Rzeczypospolitej Polskiej współczynniki wyższe, nieco bardziej optymistyczne i jeżeli wierzyć, a nie mam powodu żeby nie wierzyć w kompetencje Pani Skarbnik, jej ocenom, współczynniki nieco zbyt optymistyczne, nieco zbyt entuzjastyczne. Tak czy siak spowodowało to znaczący wzrost o stronie dochodów. *Służba zdrowia* – wszyscy wiemy, że gdyby szpitale będące w zasobie, akurat to mój obszar więc łatwo mi o tym mówić dlatego że mam to na co dzień, wielokrotnie zresztą dyskutujemy czy z Panem Radnym, czy z kimkolwiek innym ze składu Wysokiego Sejmiku na temat wydatków na służbę zdrowia – ja powiem tylko jedną rzecz – gdyby wszystkie procedury medyczne ratujące życie w 2017 roku zostały zapłacone przez Narodowy Fundusz Zdrowia, to dzisiaj nie mówilibyśmy o konieczności realizacji negatywnego, ujemnego wyniku naszych *spzoz-ów*, czy naszych spółek, tylko dzielilibyśmy to co mamy z Narodowego Funduszu Zdrowia na inwestycje, na zakup nowego sprzętu, na przebudowę budynków. Myślę, że do tego tematu jeszcze wrócimy dlatego że to jest ostatni rok kiedy pojawiały się tzw. nadwykonania i myślę, że Samorząd Województwa Śląskiego musi to wykorzystać. *Ochrona powietrza* – rani Pan moje serce mówiąc, że nie robimy tu nic poza szkoleniami.

Sztandarowy projekt Województwa Śląskiego, który zresztą jako jeden z niewielu projektów został dostrzeżony przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej, wpisany do *Programu dla Śląska*, tak triumfalnie głoszony w nieodległej sali balowej, zdaje się, gmachu Sejmu Śląskiego, to jest projekt *Silesia pod błękitnym niebem*, gdzie lewarujemy środki z Regionalnego Programu Operacyjnego środkami z Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Rozwój* i kosztem 100 już mln zł, a nie 50, jak w poprzednim stanie prawnym, będziemy poszukiwać nowych technologii na opomiarowanie, na ograniczanie zanieczyszczenia powietrza, generalnie na walkę ze smogiem. Myślę, że wszyscy jak jesteśmy na tej sali wiemy, a wielu z nas ma tą wiedzę potwierdzoną badaniami, które zresztą prowadzimy, że głównym problemem w walce o czyste powietrze nad Śląskiem jest problem właśnie mentalny, problem edukacyjny i nie żał żadnej złotówki, która zostanie tutaj wydana. Co jeszcze ? W odniesieniu do wypowiedzi Szanownego Pana Radnego Korfantego. Panie Radny ! Ja się zgadzam ! Bardzo trudno jest prognozować, jeszcze trudniej w warunkach, w których funkcjonuje Samorząd Województwa Śląskiego jest rozliczać siebie potem z tych prognoz. Niestety, nie poprawię Panu nastroju w ten depresyjny dzień – nie będzie lepiej ! Sytuacja prawna zmienia się tak szybko, że chociażby porównując ze sobą lata 2016, 2017 i 2018 w kontekście zadań, które są przekazywane i zabierane samorządowi wojewódzkiemu, wszystkie prognozy *się wyłożą*. Podnosiliśmy zresztą ten argument przed Regionalną Izbą Obrachunkową. Trudno jest prognozować w momencie, kiedy zmienia się rzeczywistość, kiedy zmienia się sytuacja prawna. Trudno jest prognozować wtedy, kiedy na przykład mieliśmy zapewnione pieniądze na realizację zadań związanych z melioracją, nagle okazuje się, że tych zadań nie będzie. Kiedy mieliśmy na przykład *zabukowane* środki po stronie dochodowej, co było zresztą jednym z argumentów Regionalnej Izby Obrachunkowej, podnoszono nierealistyczność strony dochodowej budżetu, m.in. dlatego, że udało się nam zrealizować jedynie część dochodów wynikających ze sprzedaży aktywów. Jak wszyscy wiemy nie było to spowodowane, nie wiem, naszą nieudolnością, tylko bardzo znaczącą zmianą w ustawie o prowadzeniu działalności leczniczej, która zabrania sprzedaży tego typu aktywów w ręce inne niż publiczne. Parę innych wypowiedzi dotyczy poprzedniego projektu budżetu, więc nie podejmuję z nimi polemiki, dlatego że ten budżet, który Państwo dzisiaj otrzymują razem z tą Wieloletnią Prognozą Finansową, jest dobry i budzi duże poczucie bezpieczeństwa po stronie moich szanownych przedmówców. Zgadzam się w pełni i pragnę zakończyć cytatem z Pana Radnego Czarnynogi: *pokusa zwiększania zadłużenia musi być umiarkowana niezależnie od potrzeb wyborczych*. Pokusiłem się o sporządzenie zestawienia dynamiki zadłużenia Województwa Śląskiego z dynamiką zadłużenia państwa. W przedziale 2015, 2016, 2017 zadłużenie państwa rośnie około 8 % rocznie, Województwo Śląskie zmniejszyło swoje zadłużenie o 11 mln rok do roku – 2016-2017, to

znaczy około 2 %. To jest dosyć znamienne od dane. Myślę, że wszyscy Państwo przyznacie mi rację.

- **radna Ewa Żak** – moim zdaniem budżet Województwa Śląskiego jest niezrównoważony, nierówno są potraktowane poszczególne obszary województwa, w związku z powyższym zgłaszam dwa wnioski zmiany budżetu wraz z uzasadnieniem. Pierwszy – brak w budżecie środków na remont drogi i schodów do Szpitala Kolejowego w Wilkowicach-Bystrej. Rok temu stojąc przy tej mównicy prosiłam o to Pana Marszałka, wówczas odpowiedział mi Pan, że nie wiadomo czy szpital dostanie się do sieci. Teraz szpital jest w sieci, a droga i schody są jeszcze w gorszym stanie niż rok temu. Ostatnio nawet seniorzy zwrócili moją uwagę, że w żaden sposób nie mogą się tam dostać na rehabilitację. Niektórzy seniorzy nie posiadają samochodów, piechotą w żaden sposób nie mogą pokonać tych schodów. Naszym obowiązkiem, Panie Marszałku, jest im pomóc. Sprawa druga – pragnę zwrócić uwagę na skargi ludzi dotyczące linii kolejowej Bielsko – Cieszyn. Tory i infrastruktura nie są zniszczone, należałoby się zastanowić jak pomóc mieszkańcom, szczególnie studentom, osobom starszym i chorym, którzy z powodu braku tej linii kolejowej mają utrudniony dojazd do lekarzy-specjalistów w lecznicach Bielska-Białej. Jest wola uruchomienia tej linii zarówno po stronie PKP, jak i Starostwa Cieszyńskiego, dlatego wnoszę o wpisanie do tegorocznego budżetu kwoty niezbędnej na ponowne uruchomienie linii kolejowej nr 190. Nie muszę przypominać jak ważne jest to sprawa dla spójności województwa śląskiego, o czym wszyscy na tej sali wiemy. Sprawa spójności województwa od dawna leży na sercu władzom samorządowym, czas najwyższy przejść od deklaracji do czynów.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – więcej zgłoszeń do dyskusji nie widzę, a zatem Szanowni Państwo przystępujemy do głosowania. W pierwszej kolejności głosować będziemy projekt uchwały dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2018-2030. Proszę uprzejmie tych z Państwa Radnych, którzy są poza salą o zajęcie miejsc, sprawdzenie czy karty do głosowania są w czytnikach, byśmy mogli skutecznie głosować. Otwieram głosowanie w sprawie projektu uchwały na druku V/724 a dotyczącym WPF ... Problemy jakieś są ? ...[głos z sali, poza nagraniem]... Panie Radny ! W tej chwili głosujemy Wieloletnią Prognozę Finansową, poprawek nie było ! Było uzasadnienie, które nie podlega dyskusji, natomiast za chwilę, jeśli chodzi o budżet, będą trzy sprawy do przegłosowania. Taka będzie moja propozycja, czyli otwieram głosowanie w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2030...

Głosowanie nad uchwałą:

za	25
przeciw	12
wstrzym.	1

5. Podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2018 rok (druk V/725 a):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – i teraz sprawa budżetu na rok 2018. Tu sprawa jest trochę złożona, ja będę wypowiadał swoje myśli, jeśli będzie potrzeba korekt lub potwierdzenia, to proszę uprzejmie o zabieranie głosu. Otóż jak mówiliśmy, Panie Radny Piotrze Czarnynoga, na konwencie właśnie, wykaz dokonanych zmian w projekcie budżetu Województwa Śląskiego na rok 2018, dokonanych przez Zarząd Województwa, wymaga głosowania. Takie są wymogi formalnoprawne w tym zakresie. Podczas wystąpienia, chcę powiedzieć niemalże równoległe, Pan Radny Zbigniew Przedpełski w imieniu 12 radnych klubu Prawo i Sprawiedliwość złożył wniosek składający się z trzech częściowych spraw, które finansowo się równoważą, ażeby też głosować te poprawki do budżetu Województwa Śląskiego, który otrzymaliśmy dnia 14 listopada 2017 roku, czyli tej pierwotnej wersji. W związku z tym jeśli będzie potrzeba wyjaśnień formalnoprawnych, one są może nie do końca ściśle wobec tego co powiem, proponuję ażeby poddać pod głosowanie w pierwszej kolejności wniosek złożony przez Pana Radnego Zbigniewa Przedpełskiego, w dalszej kolejności poddać pod głosowanie zmiany, które proponuje, które przedłożył i omówił Zarząd Województwa Śląskiego. Jeśli zakończymy głosowanie w tym zakresie, będziemy głosowali nad całym projektem wydyskutowanym, omówionym, budżetu Województwa Śląskiego na rok 2018. Czy w tym zakresie jest potrzebne uzasadnienie, bo częściowo też uzasadniał, wyjaśnił nam Pan Michał Gramatyka, Wicemarszałek jeśli chodzi o tą część dotyczącą zmian dokonanych przez Zarząd Województwa. Czy jest potrzebna podbudowa formalnoprawna ? ... Proszę bardzo, Pan Mecenase Józef Koczar wyjaśni także aspekty formalnoprawne w tym zakresie.

- **Pan Józef Koczar, radca prawny** – jeżeli chodzi o poprawki do budżetu zgłoszone dzisiaj na sesji, chciałem wyjaśnić, że taki tryb zgłaszania poprawek nie jest przewidziany w uchwale przyjętej przez Sejmik w zeszłym roku, określającej tryb pracy nad budżetem. Jeżeli chodzi o zmiany budżetu nie można takich zmian do projektu budżetu zgłaszać dowolnie w każdym momencie. Zgłoszenie poprawek wymaga, po pierwsze, pozytywnej opinii komisji branżowej, i po drugie, poparcia Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów. Następnie do takich poprawek powinien się też odnieść Zarząd Województwa.

W odniesieniu do poprawek, które dzisiaj zostały zgłoszone na sesji, taka procedura nie została zachowana.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – w tej chwili się zastanawiamy, ale będzie za chwilę decyzja ... Szanowni Państwo ! Podjąłem decyzję ... będziemy głosowali wnioski złożone w formie pisemnej i z podpisem 12 radnych PiS, a w dalszej kolejności poprawki, czy korekty projektu uchwały budżetowej złożone przez Zarząd, no i trzecie głosowanie będzie nas czekało, czyli przyjęcie uchwały budżetowej...

Głosowanie nad wnioskiem klubu PiS w sprawie zmian budżetu Województwa Śląskiego na 2018 rok (polegających na przesunięciach w działach 921 i 926), zgodnie z treścią przedstawioną przez radnego Zbigniewa Przedpełskiego:

za	12
przeciw	25
wstrzym.	1

Wniosek nie uzyskał akceptacji.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – głosujemy teraz zmiany dokonane przez Zarząd i wprowadzone do projektu budżetu Województwa Śląskiego na rok 2018 ... te, które były przekazane i omawiane ... Proponuję wszystkie zmiany jednocześnie ... wszystkie zmiany, które otrzymaliśmy jako załącznik nr 1 do uchwały Zarządu...

- **Marszałek Wojciech Saługa** – myślę, że też z takich względów, dla których głosowaliśmy tutaj poprawki w poprzednim punkcie, lepiej głosować to osobno, bo niektóre mogą mieć poparcie, inne nie, i wtedy mogą być różne wyniki głosowania, więc prosiłbym żeby głosować każdą pozycję osobno.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – w poprzednim wniosku były też trzy propozycje, głosowaliśmy razem, czy nie dobrze byłoby zastosować analogię i też *en bloc*, czyli wszystkie jednocześnie przegłosować ? Taką propozycję składam i zarazem jest to moim pytaniem.

- **Wicemarszałek Michał Gramatyka** – oczywiście możemy to przegłosować blokiem pod warunkiem, że na temat wszystkich tych poprawek każdy z nas ma takie samo zdanie. Te poprawki są różne, jest ich 12, wydaje mi się, a wręcz jestem przekonany, że dla bezpieczeństwa całego procesu warto jest przegłosować po kolei 12 tych poprawek, tym bardziej, że one są ponumerowane w Państwa materiałach i możemy się odnosić bezpośrednio do

każdej kolejnej poprawki. Punkt pierwszy rzymski – poprawka numer jeden, punkt pierwszy rzymski – poprawka nr 2, itd. Wtedy unikniemy ewentualnego zarzutu, że któryś z radnych na przykład miał inne zdanie na temat jednej poprawki, a nie mógł tego zdania wyrazić, dlatego że wszystkie poprawki były głosowane blokiem. Apeluję, przy całym szacunku dla pomysłu Pana Przewodniczącego, który jak miemam miał nam przyspieszyć cały proces, żeby w tej sprawie być bardzo skrupulatnym i bardzo dokładnym, dlatego że nasza uchwała budżetowa będzie kontrolowana prawdopodobnie nie tylko z punktu widzenia jej zawartości merytorycznej, ale również z punktu widzenia jak gdyby techniki przyjęcia tej uchwały.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – ze względów tzw. *ostrożności procesowej* wniosek Pana Marszałka Michała Gramatyki jest zasadny, niemniej jednak system tego jeszcze nie opanował, trzeba wprowadzić 12 projektów zmian w tym zakresie ... Rozpoczęte w tym zakresie głosowanie anulujemy i musimy sobie zrobić przerwę na niezbędne korekty techniczne ... przerwa 10 minut...

[przerwa w obradach]

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – zapraszam na salę obrad. System w zakresie kolejnego procedowania jest już przygotowany ... Wznawiamy obrady po przerwie ... Przystępujemy do głosowania zmian dokonanych w projekcie uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na rok 2018. Takich poprawek jest 12, wszyscy Państwo Radni treści tych poprawek otrzymali drogą elektroniczną, także formie papierowej...

- 1) Głosowanie nad poprawką do projektu uchwały budżetowej (dział 600 – *transport i łączność* – zmniejszenie na łączną kwotę 20.000.000 zł):

za	24
przeciw	0
wstrzym.	14

- 2) Głosowanie nad poprawką do projektu uchwały budżetowej (w dziale 710 – *działalność usługowa* – zmniejszenie o kwotę 104.000 zł):

za	25
przeciw	0
wstrzym.	13

3) Głosowanie nad poprawką do projektu uchwały budżetowej (w dziale 750 – *administracja publiczna* – zmniejszenie na łączną kwotę 1.057.602 zł):

za	25
przeciw	0
wstrzym.	13

4) Głosowanie nad poprawką do projektu uchwały budżetowej (w dziale 757 – *obsługa długu publicznego* – zmniejszenie o kwotę 2.000.000 zł):

za	25
przeciw	0
wstrzym.	13

5) Głosowanie nad poprawką do projektu uchwały budżetowej (w dziale 758 – *różne rozliczenia* – zmniejszenie o kwotę 3.000.000 zł):

za	25
przeciw	0
wstrzym.	13

6) Głosowanie nad poprawką do projektu uchwały budżetowej (w dziale 801 – *oświata i wychowanie* – zmniejszenie o kwotę 480.000 zł):

za	24
przeciw	0
wstrzym.	13

7) Głosowanie nad poprawką do projektu uchwały budżetowej (w dziale 851 – *ochrona zdrowia* – zmniejszenie o kwotę 10.000.000 zł):

za	25
przeciw	1
wstrzym.	12

8) Głosowanie nad poprawką do projektu uchwały budżetowej (w dziale 854 – *edukacyjna opieka wychowawcza – funkcjonowanie i działalność jednostek oświatowych* – zmniejszenie o kwotę 149.000 zł):

za	25
przeciw	0
wstrzym.	13

9) Głosowanie nad poprawką do projektu uchwały budżetowej (w dziale 900 – *gospodarka komunalna i ochrona środowiska* – zmniejszenie o kwotę 120.000 zł):

za	25
przeciw	0
wstrzym.	13

10) Głosowanie nad poprawką do projektu uchwały budżetowej (w dziale 926 – *kultura fizyczna* – zmniejszenie o kwotę 300.000 zł):

za	25
przeciw	0
wstrzym.	13

11) Głosowanie nad poprawką do projektu uchwały budżetowej (zmniejszenie przychodów budżetu z tytułu kredytu o kwotę 59.015.861 zł):

za	26
przeciw	0
wstrzym.	12

12) Głosowanie nad poprawką do projektu uchwały budżetowej (zwiększenie przychodów budżetu z tytułu wolnych środków o kwotę 21.805.259 zł):

za	26
przeciw	0
wstrzym.	12

Głosowanie nad przyjęciem uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2018 rok (z poprawkami):

za	25
----	----

przeciw	13
wstrzym.	0

6. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany przedstawiciela Sejmiku Województwa Śląskiego w Radzie Społecznej Wojewódzkiego Pogotowia Ratunkowego w Katowicach (druk V/735):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – Kancelaria Sejmiku jest w posiadaniu pisemnej zgody Pana Maksymiliana Michałka na pracę w wymienionej radzie społecznej oraz oświadczenie o nie kolidowaniu funkcji w radzie z obowiązkami zawodowymi. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tej sprawie, w sprawie tego projektu ? ... Nie widzę ! ... [głos z sali, poza nagraniem]... klub Ruchu Autonomii Śląska delegował kandydata ... Więcej zgłoszeń do dyskusji nie widzę, w związku z tym przystępujemy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	35
przeciw	0
wstrzym.	0

7. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany składu doraźnej Komisji ds. Gospodarki i Innowacji (druk V/736):

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w sprawie projektu tej uchwały ? ... Nie widzę ! A w związku z tym przystępujemy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	35
przeciw	0
wstrzym.	0

8. Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do 2013 roku z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018 i Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do 2019

roku z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024, za lata 2013-2014 oraz 2015-2016:

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – chcę nam wszystkim przypomnieć, że materiały informacyjne do tego punktu porządku dziennego, ale także kolejnego punktu związanego z ochroną środowiska, otrzymaliśmy w wersji elektronicznej, ze względu na znaczną objętość tak mailem, jak i na płytach CD. Czy są pytania lub potrzeba wypowiedzi na temat tegoż raportu ? ... Nie widzę ! A więc przyjmujemy ten raport do wiadomości.

9. Sprawozdanie z realizacji *Planu gospodarki odpadami dla Województwa Śląskiego za lata 2014-2016:*

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – w tym zakresie jest potrzeba poprosić o zabranie głosu Panią docent Lidię Sieję, która reprezentuje Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych...
- **doc. dr inż. Lidia Sieja, Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach** – Szanowni Państwo ! Dokument, który chciałabym Państwu w bardzo syntetycznej formie przedstawić to jest ogromny dokument, liczy ponad 300 stron, i z tego względu mogę jedynie w bardzo takim syntetycznym, krótkim ujęciu przedstawić tylko najważniejsze elementy tego planu, podsumowanie, streszczenie. Tak więc jeżeli chodzi o sam dokument jest to sprawozdanie jak Państwo widzicie za lata 2014-2016, to jest dokument, który dotyczy planu zatwierdzonego w 2012 roku. To sprawozdanie, które tutaj Państwu przedstawiam jest drugim sprawozdaniem, wcześniejsze sprawozdanie dotyczyło okresu 2011-2013, tak, że ten plan jak gdyby już zamknął się w roku 2016, ponieważ jak Państwo wiecie w 2017 roku uchwalony został nowy plan z perspektywą roku 2022. Takie właśnie są elementy tego planu, przy czym takie są dwa zasadnicze jakby człony przedstawione w sprawozdaniu. Pierwsza część dotyczy stanu gospodarki odpadami, czyli ilości, jakości odpadów wytwarzanych w każdym z tych okresów, czyli w 2014, 2015, 2016 z pokazaniem nie tylko ilości, ale i rodzajów odpadów i procesów, które zostały przeprowadzone w ramach poszczególnych rodzajów odpadów. Również w tej części przedstawiono wszystkie funkcjonujące w poszczególnych latach instalacje do przetwarzania odpadów, do recyklingu, odzysku i tutaj może króciutko powiem o takich wnioskach, które wypływają z tej pierwszej części. Otóż, pozytywnie oceniamy ten okres 2014-2016 z uwagi chociażby na pewne fakty, które tutaj pozwolę sobie pokazać, mianowicie odpady komunalne, bo teraz mówię o odpadach sektora komunalnego – jak Państwo widzicie wzrasta nam ilość zebranych i odbieranych odpadów komunalnych. Nie wynika to całkowicie z

faktu, że my wytwarzamy więcej odpadów, ale głównie z tego faktu, bardzo pozytywnego, że aktualnie możemy powiedzieć, że 100 % mieszkańców województwa jest objętych zorganizowanym systemem zbierania i odbierania odpadów, w przeciwieństwie do poprzednich lat kiedy to nie miało miejsca, w związku z tym ta ilość z mniej więcej 1,2 mln w poprzednich latach wzrosła nam aż do 1,7 mln, jak Państwo widzicie, w roku 2016. I co jest pozytywnym elementem ? W tym samym okresie od 2014 roku, z poziomu 36 % do poziomu 43 % wzrosła ilość selektywnie zbierania odpadów, czyli to są te pozytywy. Następnie też to co warto zaznaczyć to jest fakt, że w tej chwili masa składowanych odpadów praktycznie minimalizowała się do troszkę powyżej 1 %, co jest bardzo pozytywnym elementem. Myślę, że w niewielu województwach takie zdarzenie ma miejsce. No i to co jest też bardzo istotne, zwiększyły się możliwości przetwarzania odpadów komunalnych, ponieważ w tym okresie 2014-2016 powstało, zafunkcjonowało kilka, dokładnie 8 instalacji regionalnych przetwarzania metodami mechaniczno-biologicznymi, co spowodowało, że w zasadzie na dzień dzisiejszy cały strumień zmieszanych, odbieranych i zbieranych odpadów komunalnych ma możliwości przetwarzania w tych instalacjach. To jest pozytywne. Jak widzimy recykling wprowadzić pozostawia jeszcze trochę do życzenia – mamy w tej chwili recykling w zakresie tych odpadów możliwych do przekazania do recyklingu, jest również wzrost, ale on jest sędzę niewystarczający, dlatego w nowym planie, który został uchwalony w kwietniu 2017 roku, te zadania zostały znacznie bardziej zawyżone i w związku z tym będziemy teraz obserwować jak rzeczywiście ten proces w naszym województwie przebiega. No i również wzrasta sukcesywnie ilość recyklingu organicznego prowadzona w ramach selektywnie zbieranych odpadów zielonych. Na koniec 2016 roku funkcjonowało województwie 17 instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, które tak jak powiedziałam wcześniej, zabezpieczają nam w tej chwili w całości możliwości przetwarzania komunalnych odpadów. Również w tej chwili mamy 32 instalacje do przetwarzania odpadów organicznych zbieranych selektywnie i przetwarzanych na kompost i funkcjonują składowiska odpadów w liczbie 25 w sumie, z tym, że 22 składowiska w tym okresie sprawozdawczym przyjmowały odpady komunalne. No i teraz punkty selektywnego zbierania odpadów. To jest pewna nowość, dlatego że w planie 2014 takich instalacji jeszcze nie planowaliśmy, ponieważ jakby uchwalenie tego planu w 2012 roku zbiegło się z uchwaleniem nowej ustawy o porządku i czystości, która dopiero ta ustawa wymuszała powstawanie w każdej gminie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Nie najgorzej to wygląda w województwie śląskim, mamy w tej chwili 153, jak Państwo widzicie, tego rodzaju punkty do zbierania selektywnego odpadów. Ich liczba w okresie sprawozdawczym wzrosła o 23, no niestety 19 gmin do tej pory nie posiada, ale te gminy już zgłosiły swoje inwestycje do nowego planu, który został uchwalony w 2017 roku. I to jest

jakby ten pierwszy segment tego sprawozdania, który dotyczył, tak jak mówię, wszystkich rodzajów wytwarzanych odpadów z podaniem, które w poszczególnych latach odpady i w jaki sposób zostały zagospodarowane. I ta druga część sprawozdania dotyczy realizacji zadań, które ten plan wytycza w gospodarce odpadami. Tych zadań było bardzo wiele, 158, w tym 61 zadań inwestycyjnych. Nie wszystkie zadania inwestycyjne zostały zrealizowane i tutaj jak Państwo widzicie nie wykonano 22 zadań, w 7 przypadkach odstąpiono od realizacji, no i te w trakcie realizacji jeszcze 12 zadań, 2 zadania zrealizowano częściowo. Może ja tu wyjaśnię od razu w czym jest rzecz. Rzeczywiście wydawałoby się, że sporo zadań niezrealizowanych, natomiast tak jak powiedziałam, w 2017 roku uchwalono nowy plan. Te prace nad nowym planem rozpoczęły się z końcem 2015 roku i w ramach takiej obszernej analizy potrzeb w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wykonano szereg spotkań z inwestorami, którzy m.in. tutaj deklarowali realizację pewnych przedsięwzięć w tym planie w roku 2012. Doszliśmy do wniosku, szczególnie jeżeli chodzi o instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania, których w tym planie również było kilka nowych, że ponieważ w międzyczasie zrealizowano taką, że tak powiem, część tych zadań, która wystarczyła do przyjęcia całego strumienia odpadów, więc każde kolejne zadanie w postaci czy to nowej sortowni odpadów, czy nowej instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania, po prostu spowodowałyby nadwyżkę wydajności nad możliwościami przetwarzania(?), stąd odstąpiono i nie realizowano tych zadań i dobrze, że tak się stało. Nie wykonano również zadań związanych z instalacjami termicznego przekształcania odpadów. Tych zadań, czyli tych instalacji przewidywano w tym omawianym planie trzy obiekty. W jednym przypadku odstąpiono od realizacji, w dwóch przypadkach te zadania zostały przeniesione, wprowadzone do nowego planu, tak, że mamy nadzieję, że realizacja tych instalacji będzie kontynuowana, ale chcę zaznaczyć, że te dwie instalacje, które przeszły z poprzedniego planu do nowego, nie miały wyznaczonego terminu realizacji do 2016, tylko do 2020, tak, że wszystko przed nami. Tutaj Państwo widzicie jakie koszty zostały w tym planie w 2012 roku zaplanowane. Wcześniejsze sprawozdanie za lata 2011-2013 już część tych zadań wówczas zostało zrealizowanych, a w tym okresie sprawozdawczym wykonano niespełna 900 mln zł na te inwestycje, które wcześniej Państwu pokazałam. Te, powiedzmy, pozytywne elementy to już wspomniałam, że to jest to co my oceniamy jako bardzo pozytywne w tym okresie, który był przedmiotem naszej oceny, to to że całość powiedzmy w 100 % mieszkańcy województwa w tej chwili mają zagwarantowany odbiór i zagospodarowanie odpadów, że stały jest notowany wzrost selektywnego zbierania odpadów, że województwo wypełniło zadanie w postaci poziomu recyklingu odpadów, tych surowcowych, które na 2016 rok wynosiło 18 %, czyli papier, metal, szkło i plastik. To są te odpady surowcowe, które miały ten 18 % poziom uzyskać i to zostało zrealizowane. Również bardzo pozytywne

jest to, że praktycznie zaprzestano składowania odpadów ulegających biodegradacji i wykonano jakby z nadwyżką to co miało być dopiero zrealizowane w 2020 roku, tak, że to też jest pozytywne. Zmieszane odpady komunalne w tej chwili już w ogóle nie są składowane, tak, że to jest kolejna, powiedzmy tutaj, pozytywna informacja, no i te instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, których kilka już w tym okresie zafunkcjonowało, one zagwarantują nam możliwość przyjmowania całości odpadów. No i jeszcze kilka słów jeżeli chodzi o odpady sektora gospodarczego. Tu też są pewne pozytywne znamiona, mianowicie zmniejsza się, i to w tym okresie trzech lat, dość sporo nam się zmniejszyła od 47 ponad do 43 mln ton w sektorze gospodarczym, ale również tutaj notujemy bardzo pozytywne efekty. Coraz więcej tych odpadów jest zagospodarowanych, poddawanych odzyskowi i recyklingowi. Odpady niebezpieczne szczególnie tutaj są dość pozytywnie, że tak powiem, zagospodarowywane, coraz więcej ich jest poddawanych unieszkodliwianiu poprzez termiczne przekształcanie między innymi. Takie przykłady, te które tu można zacytować, ich jest znacznie więcej, ale podaję Państwu tylko takich kilka, mianowicie wzrasta masa odebranych i zebranych odpadów i przetwarzanych odpadów, akumulatorów, pojazdów wycofanych z eksploatacji, również komunalne osady ściekowe w coraz większym stopniu są zagospodarowywane, aczkolwiek brakuje nam cały czas instalacji termicznego przekształcania tych odpadów, która jest zaplanowana w nowym planie, zużyte opony, itd. Tak, że tutaj myślę, że cały szereg pozytywnych zanotowaliśmy zdarzeń, które wpłynęły na to, że możemy pozytywnie ocenić jeżeli chodzi o gospodarkę odpadami ten okres. No i tu jeszcze jedna rzecz warta zauważenia, mianowicie cały czas trwają prace nad likwidacją zagrożeń wynikających z pewnych zaniedbań z przeszłości, mianowicie m.in. prace nad likwidacją zagrożeń wynikających ze składowiska Rudna Góra w Jaworznie, składowiska w Tarnowskich Górach. Cały czas trwają prace również jeżeli chodzi o szlasy cynkowe Huty Metali Nieżelaznych, jak również w Czechowicach-Dziedzicach doły kwasowe na terenie Czechowic. I tyle z mojej strony.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – dziękujemy Pani Profesor za prezentację sprawozdania z realizacji *Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2014-2020*. Szanowni Państwo ! Czy są pytania, uwagi dotyczące przedstawionego sprawozdania ? ... Nie widzę ! A zatem przyjmujemy sprawozdanie i przechodzimy do kolejnego porządku dziennego.

10. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa w okresie pomiędzy sesjami:

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – sprawozdanie otrzymali Państwo drogą elektroniczną, a także formie papierowej. Czy są uwagi, pytania do sprawozdania z działalności Zarządu Województwa Śląskiego w okresie między sesjami ?

- **radny Józef Kubica** – analizując tutaj przedstawioną informację wpadła w oko niewielka kwota, to jest około 200 tys. zł. Mam takie pytanie – chodzi mi o dział 010 – *rolnictwo i łowiectwo*. Wprawdzie nie są to nasze pieniądze, ale to są pieniądze Pana Wojewody, który zleca nam usługi w sprawie szacowania szkód łowieckich, moje pytanie brzmi: skąd się wzięła ta duża kwota biorąc pod uwagę fakt, że rok temu minister rolnictwa zwrócił się do ministra środowiska o praktycznie można powiedzieć ... może nie likwidację, ale ograniczenie populacji dzika ze względu na ASF w Polsce do zera ... no powiedzmy do *zera plus*. Dlatego, no taka sytuacja, że praktycznie koła łowieckie już w ubiegłym roku wykonały plany na wczesnej jesieni, wystąpiły, aneksowały plany hodowlane – koła wystąpiły i w tej chwili ta populacja jest minimalna, więc powtarzam to pytanie: skąd się wzięło te 200 tys. zł, które Wojewoda musi wypłacić, jak tej zwierzyny nie ma ? Być może są jakieś inne względy, o których ja nie wiem, być może nie rozumiem tematu. Bardzo proszę o odpowiedź.

- **radna Beata Kocik** – mam pytanie dotyczące jednej z uchwał. Bardzo się cieszę, ponieważ widzę tutaj zatwierdzone przez Zarząd Województwa Śląskiego programy naprawcze samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest Województwo Śląskie – nie będę Państwu czytać jakie podmioty. Mam pytanie w sprawie Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Częstochowie. Czy taki program naprawczy jest przygotowany ? Czy będzie i kiedy ? Bo tutaj mi w tym spisie brakuje.

- **Wicemarszałek Michał Gramatyka** – tak ! Taki program naprawczy jest w toku opracowania. Pierwsza iteracja tego programu nie została przez nas zaakceptowana, poprosiliśmy o jeszcze ponowne przyjrzenie się pewnym ruchom optymalizacyjnym, które tam zostały wykazane. Wydelegowaliśmy też pracownika ze strony Urzędu Marszałkowskiego żeby pilotował ten proces, tak, że jak on tylko będzie w takim stanie, który nadaje się do zaakceptowania przez nas, na pewno Zarząd go przyjmie.

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – ja wiem, że przewodniczący nie powinien brać udziału w dyskusji merytorycznej, ale uzupełniając wypowiedź Pana Marszałka chcę poinformować, że program naprawczy, a właściwie korekta w tym zakresie, będzie przedmiotem obrad Rady Społecznej Szpitala Specjalistycznego im. Najświętszej Maryi Panny w

Częstochowie w najbliższy piątek, tak, że razem z Panią Radną Jasińską będziemy nad tym ważnym problemem się pochylali. Proszę bardzo, czy ktoś jeszcze zechce zabrać głos w tym punkcie porządku dziennego ? Nie widzę ! Kończymy ten punkt i przechodzimy do punktu 11...

11. Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych:

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – jeśli nie ma chętnych, to ja się sam zapisuję do głosu. W dniu dzisiejszym złożyłem interpelację na ręce Pana Marszałka Wojciecha Saługi w zakresie środków z Województwa Śląskiego, czyli mamy tu rozumieć środki z budżetu i nade wszystko z Regionalnego Programu Operacyjnego, z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, które kierowane są do subregionu północnego województwa śląskiego. Wiemy, że jesteśmy radnymi Sejmiku, radnymi całego województwa, ale tam gdzie się mieszka problemy zgłaszane są najczęściej w pierwszej kolejności. I w ostatnim czasie było bardzo dużo spotkań noworocznych, bożonarodzeniowych, czy też opłatkowych, zgłaszano kilka problemów, w tym od osób bardzo poważnych, tak bym chciał je określić, że subregion północny, na co się składa miasto Częstochowa oraz trzy powiaty: częstochowski, kłobucki i myszkowski, są gorzej traktowane niż chociażby subregion centralny, czy inne. Ja precyzuję zapytania bardzo szczegółowe w tym zakresie, ale w ostatnim punkcie wręcz proszę żeby podać dodatkowe informacje i uzasadnienia mające przekonać, że wspieranie ze środków Województwa Śląskiego subregionu częstochowskiego jest adekwatne do stanu, czy potencjału społecznego, gospodarczego, kulturowego. W tym sprawa wyrównywania straty, zgodnie z obowiązującymi przepisami, Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego też niech się znajdzie, bo ja jestem osobiście przekonany, że takich krzywd wielkich nie ma, aczkolwiek każdy by chciał więcej mieć dla swego subregionu, czy mówiąc bardzo już wprost, dla wyborców ze swojego okręgu wyborczego. Tak, że proszę o odpowiedź w ramach tej interpelacji, podkreślam, żeby nie było, że nikt w tym ważnym punkcie nie zabrał głosu, dlatego wypełniłem ten czas. Czy ktoś z Państwa jeszcze zechce zabrać głos w punkcie interpelacje, zapytania, wnioski i oświadczenia radnych ? ... Nie ma !

12. Zamknięcie sesji Sejmiku:

- **radny Stanisław Gmitruk, Przewodniczący Sejmiku** – zbliżamy się do końca naszej sesji. Ja chcę Państwu podziękować za współpracę podczas pierwszej sesji w 2018 roku, przeprosić za pewne niedoskonałości organizacyjne i techniczne – no siłą rzeczy dla dobra procedowania, dla jak

powiedzieliśmy, *ostrożności procesowej*, lepiej było więcej zrobić głosowań niż mniej – tak bym chciał powiedzieć. Zaznaczyłem też, narażając się może na niektóre naruszenia przepisów w tym zakresie, ale w kierunku pozytywnym, tak chciałbym sam się w tym zakresie usprawiedliwić. Serdecznie Państwa zapraszam do dokonania wszelkich formalności, w tym nade wszystko do zdawania kart do głosowania i wobec, Szanowni Państwo, wyczerpania porządku dziennego zamykam XLVIII sesję Sejmiku Województwa Śląskiego V kadencji ! [godz. 14⁵⁵].